

SLOVENSKÝ HOVAWART KLUB

PRÍRUČKA CHOVATEĽA

PŔOVOD HOVAVARTOV

Hovawart podivuhodné, cudzokrajne pôsobiacie meno pre psie plemeno. Je to však staronemecké meno, ako sa môžete dočítať na nasledujúcich riadkoch o pôvode hovawartov.

Hovawart je ako plemeno chovaný a tiež registrovaný v plemennej knihe od roku 1922. Ale napriek tomu, že jeho pôvod siaha do stredoveku a teda jedná sa o starú psiu rasu z ktorej pochádzajú aj druhé podobné plemená, je ešte stále označovaný za zriedkavé plemeno.

Pritom „hovewart“ je spomínaný a celkom presne opísaný Eike von Repkowom už v roku 1230 v „Saských zrkadlách“ t.j. v saskom zákonníku. Eike von Repkow bol ako dojča po jednom lužicko – srbskom prepadnutí rodičovského hradu zraneným hovawartom dovlečený k susednému hradu a tak zachránený.

Typ domáceho psa, ktorý sa jasne líšil od druhých psích plemien, je označovaný v rozličných rukopisoch z 13. storočia ako „hovewart“ alebo ako „hofvart“. To v staronemčine znamená strážca, alebo ako ochranca dvorov (hof – dvor, warten – strážiť), teda pes ktorému bola zverená ochrana domu a dvora. Hovewart je spomínaný aj v Švábskom zrkadle, ktoré sa zakladlo na Saskom. Bolo napísané údajne v Ausburgu asi v rokoch 1275/80. Tento zákonník bol veľmi rozšírený v mnohých variantoch.

Podľa starého, ale veľmi dobrého vydania od Wilhelma Wackernagela „Zemské právo Švábskeho zrkadla v najstarších podobách Zürichu a Frauenfeldu 1840“ ukladalo podľa odseku 278 nasledujúce pokuty:

Za krádež alebo usmrtenie slepeckého alebo stopovaciego psa musí sa zaplatiť okrem rovnocennej náhrady 6 šilingov, za nadháňača, chrtu, suku a hovewarta okrem rovnocennej náhrady 3 šilingy.

Takéto ustanovenia poukazujú na to, že chov psov bol už v tom čase dobre rozširovaný a usmerňovaný, lebo inak by sotva mohli existovať možnosti náhrady. Sú však aj iné stredoveké diela, ktoré hovewarta ukazujú viac ako nejakého hrubého sedliackeho psa. V známej knihe z 15. storočia od Heindricha Mynsingera „O sokoľoch, koňoch a psoch“ v 4. časti „O psoch“ je taktiež spomínaný aj hovewart, ktorý sa používa k vystopovaniu zločincov.

V stredovekých písmach je hovawart všade opísaný ako mocný, silný a veľký strážny sedliacky pes. Nebol síce tak vzácny, ako boli vo vtedajšej feudálnej dobe uprednostňované chrty a poľovné psy, ale jeho hodnota bola v ochrane domu, dvora, vlastníctva a aj ľudí.

K týmto zmienkam o „hovawartovi“ v stredovekých písmach sa dobre hodí biblické vyobrazenie psa na známom obraze Albrechta Dürera „Rytier, smrť a diabol“ z roku 1513 a tiež jeho veľmi presné opisy, ktoré o tomto stredne veľkom, dlhosrstom sprievodnom psovi s visiacimi ušami zanechal.

Prvým chovateľom práve tento pes slúžil ako model pre obnovu hovawarta. Nemeckým priateľom psov sa podarilo obnoviť jedno výrazné, staronemecké a všetkými skutočnými milovníkmi psov obdivované plemeno.

Je veľmi pozoruhodné, že aj dnes takmer vo všetkých štátoch a hlavne v ich horských blastiach (Grécko, Austrália, Južná Amerika, Alpy, Dalmácia...), môžeme nájsť podobné typy ako je hovawart. Asi možno súhlasiť s názorom, že tieto typy patria k základným formám psov, ako sú iné hlavné formy napr. špicov, chrtov a malých foriem psov. (Podľa R. Grimera.)

Mnohí chovatelia iných plemien psov ani netušia, ako ich plemená vznikli a ktoré iné plemená boli skrížené, aby nakoniec malo ich plemeno dnešnú podobu. Rovnako to platí aj pri hovawartoch.

Curt F. König

(z Treseburgu pri Harzi), od ktorého asi pochádzala myšlienka a koncepcia šľachtienia hovawartov a ktorý sa pokladal za šľachtiteľa hovawartov a vždy to zdôrazňoval, nezanechal žiadne podklady, ktoré plemená použil, aby vyšľachtil dnešného hovawarta. Preto aj otázka, či Curt F. König bol skutočným šľachtiteľom hovawartov je stále spochybňovaná.

Musíme ale uznať, že König sa zaoberal už v rodičovskom dome so svojím otcom otázkou šľachtienia. Ako to nazýval starogermánskeho alebo stredovekého psa, akúsi rannú formu domáceho psa. V korešpondencii a tiež v publikáciách uverejnených v ilustrovaných časopisoch tej doby König tvrdil, že už od desiatich rokov mal so svojím otcom vypracovanú takúto koncepciu. Keď v roku 1922 zakladal v Thale pri Hartzi prvý spolok hovawartov, už existovali psy, ktorí mohli byť pokladaní v Königových predstavách za obnovený chov stredovekého alebo starogermánskeho psa. König pri svojej myšlienke obnovenia chovu hovawarta, chcel jednotlivé hovawartie typy psov hľadať v Hartzi a v Čiernom lese.

Napriek tomu, treba tiež oceniť prvých spoluchovateľov, ako Alwina Buscha, Geisera, J. A. Beckera a ďalších rovnocenných ako šľachtiteľov hovawartov.

Títo sa venovali exaktnejšie ako König, ktorý bol experimentátor, vypracovaniu typu hovawarta z existujúceho chovného stavu, pričom sa zriekli ďalšieho kríženia. Alwin Busch z Biederitzu pri Magdeburgu, dosiahol osobitný úspech v tom, že krížil nemeckého ovčiaka s newfoundlandským psom a docielil krásneho psa čiernej farby so znakmi. König, ktorý si vyhradil právo rozhodnúť, čo pri vrhoch psov druhých chovateľov je hovawart, akceptoval tohto psa a vyhlásil ho za úspešne obnoveného hovawarta. Bol to pes Gastor – Mayer – Busch, ktorý bol potom neskôr využitý v mnohých chovoch hovawartov. Tak vznikla široká základňa dobrých čiernych hovawartov so znakmi. Tiež aj J. A. Becker z Hessenu bol dojatý myšlienkou germánskeho psa a s týmto vedomím sa na jej realizácii zúčastnil svojím chovom.

Veľká snaha prvých šľachtiteľov bola korunovaná v roku 1937, keď bol hovawart v Nemecku uznaný ako plemeno. Ktoré rôzne plemená však König využil pre svoju takzvanú obnovu chovu nikdy nezverejnil. Prostredníctvom spoluchovatelov Alwina Buscha, Geisera, J. A. Beckera a iných sa možno dozvedieť, že pri krížení boli použité staronemecký ovčiak, kuvasz, leonberger, newfoundlander. Pri týchto znalostiach o chove hovawartov sa zostalo dlhšie obdobie.

Kto ale hovawarta sledoval po 2. svetovej vojne, mohol zistiť, že tu bol skrížený ešte rad ďalších plemien. Plavý hovawart napr. nie je nijak zvlášť objasnený, len tak, že sa skrížili aj iné plavé plemená. Odborný posudok, ktorý ríšsky zväz nemeckých kynológov na Königovu žiadosť k uznaniu plemena napísal, prišiel k záveru, že okrem newfoundlandera a nemeckého ovčiaka bol tiež využitý červeno svetlý seter. Sú však dohady aj o tom, že využil pri krížení sibírske vlky.

Na túto možnosť poukazuje hlavne výskyt vlkosivých hovawartov ako aj to, že sa objavili jedince ktoré boli veľmi plaché.

Otto Schramm označil Königa pre jeho postupy pri šľachtení otvorene a priam tvrdo za obyčajného kšeftára. Schramm založil v roku 1948 plemenný spolok pre hovawartov a keď bol v roku 1948 založený VDH (Zväz pre nemeckú kynológiu) a jeho vedenie vydalo výzvu, aby sa predchádzajúce spolky psov prihlásili za účelom prijatia do VDH, prihlásil sa aj Schramm so svojim plemenným spolkom hovawartov e. V., so sídlom v Coburgu. To bol veľký deň pre hovawartov, pretože teraz bol hovawart konečne začlenený do oficiálnej kynológie a cez VDH aj do medzinárodnej organizácie FCI.

Dlhoročný vedúci plemennej knihy RZV Heinz Radam potom usporiadal čísla v plemennej knihe. Nadviazal tiež spojenie s aktívnymi majiteľmi hovawartov vo východnom Nemecku, ktorí viedli plemenné podklady. Po dlhoročnej námahe zaznamenal veľký úspech, pretože mohol predložiť čísla v plemennej knihe v správnom poradí.

Ďalšou otázkou bolo uznanie hovawarta ako služobného plemena. Už König požadoval na začiatku ako chovateľský cieľ vychovať „výslovne policajného a ochranného psa“, ako to vyplýva z vyobrazených hlavičiek spolkových listov: „Spolok pre nemeckých ochranných psov e. V. so sídlom v Thale.“

Všetci chovatelia v prvých rokoch podporovali tento cieľ a mnohí, najmä Alwin Busch a J. A. Becker vycvičili svojich hovawartov aby zložili skúšky ochranných psov. Veľa propagandy urobil A. Busch s ôsmymi hovawartmi z vlastného chovu, ktorí ako služobné psy boli nasadení k ochrane letiska Magdeburg.

Avšak cesta uznania hovawartov ako služobného plemena narazila na takmer nezdolateľný odpor zo strany spolkov existujúcich pracovných plemien a to hlavne nemeckých ovčiakov. RZV pre hovawartov musel predstaviť v troch rozličných rokoch na spolkových skúškach Sch-H-3 svojich psov pred pozorovateľmi VDH a skúsenými rozhodcami výkonu.

Až keď RZV mohol preukázať skúšky od 100 hovawartov, bolo uznanie hovawarta ako 7. nemeckého služobného plemena na delegačnom dni VDH v Kasseli v roku 1964 odsúhlasené.

Zvlášť veľký podiel na tomto úspechu je pripisovaný vtedajšiemu učiteľovi Gustavovi Dehlerovi a jeho partnerovi Karl-Heinz Schmitovi z westfalskej skupiny pre ich tvrdohlavé vysvetľovanie spôsobilosti hovawarta proti všetkým rozhodujúcim grémiám a výcvik dostatočného počtu hovawartov so skúškou Sch-H-3.

Hovawart je v súčasnosti silný, temperamentný, príjemný a verný rodinný pes. Pretože je to pracovný pes, k svojmu dokonalému rozvoju potrebuje zamestnanie, ale tiež od začiatku dobrý a trvalý kontakt so „svojou rodinou“. Len tak sa rozvinú všetky jeho dobré vlastnosti. Výrazný ochranný pud z neho robí výborného strážcu a ochrancu.

Hovawart sa našťastie nikdy nestal „módny“ psom. Snáď z toho dôvodu sa podarilo uchovať jeho pôvodný ráz a vyhol sa prešľachtenosti.

V súčasnosti je jeho chov rozšírený nielen v Nemecku, ale takmer vo všetkých krajinách západnej a strednej Európy, najmä v Rakúsku, Švajčiarsku, Holandsku, Belgicku, Francúzsku, Švédsku a Fínsku, ale aj vo Veľkej Británii a Írsku. Začína sa presadzovať aj v USA.

Jeho telesná stavba, husté osrstenie a otužilosť ho predurčujú predovšetkým do drsnejších a chladnejších horských podmienok.

Na Slovensku a aj v bývalom Československu sa hovawarty chovajú od roku 1986. K prvým chovateľom u nás patrili p. Július Čerman, ktorý doviezol suku Jessy vom Elbflorenz a manželka I. a J. Mikulášovi, ktorí doviezli suku Hanni vom Fuchshain. Prvý vrh bol zaznamenaný 10. 10. 1986 v chovateľskej stanici Tyrus p. Čermana zo spojenia Jessy v. Elbflorenz a Falko v. Elbflorenz.

Slovenský hovawart klub bol založený v roku 1991 ako súčasť SKZ, neskôr SKJ. Od r. 2001 je riadnym členom IHF. a od r. 2013 členom UKK.

ŠTANDARD FCI Č. 190/D

SCHVÁLENÝ 12. 1. 1998

Nemecký originál štandardu je možno nájsť na adrese: www.hovawart.org

HOVAWART

Krajina pôvodu: Nemecko

Použitie: pracovný pes

Klasifikácia FCI: skupina 2 – pinče, bradáče, molossoidné psy a švajčiarske salašnícke psy, *sekcia 2.2 – molossoidné a horské psy*

V krajine pôvodu sa prikladá veľký význam dobrému zdravotnému stavu. Najmä výskyt dysplázie bedrových kĺbov (DBK) bol dlhoročnou selekciou značne znížený. Očakáva sa, že v tejto snahe budú pokračovať všetky chovateľské kluby.

Celkový vzhľad: Hovawart je silný, stredne veľký, dlhosrstý pracovný pes, s dlhšou stavbou tela. Rozdiely obidvoch pohlaví sú dobre viditeľné, predovšetkým v tvare hlavy a v celkovej telesnej stavbe.

Dôležitý pomer mier: Dĺžka tela hovawarta je približne 110-115% kohútikovej výšky.

Správanie a povaha: Hovawart je uznaným pracovným psom všestrannému použitiu. Je to pes strednej tvrdosti a temperamentu, vyrovnaný a dobromyseľný. Má dobré obrannárske vlastnosti i bojovnosť, je sebaistý a znesie značnú záťaž. Má veľmi dobre vyvinutý čuch. Jeho harmonické telesné proporcie a mimoriadna väzba na rodinu v ktorej žije, z neho robia vynikajúceho doprovodného, strážiaceho, obranného, ale i záchranárskeho a stopovacieho psa.

Hlava – silná so širokým klenutým čelom. Chrbát nosa je rovný a prebieha paralelne s čelom. Dĺžka nosa a temena sú približne rovnaké.

Lebka: Stop je dobre zreteľný. Nosová časť je silná a pri pohľade zhora i z boku sa mierne zužuje.

Nos: má dobre vyvinuté nosné otvory. U čiernych psov a čiernych so znakmi musí byť pigmentácia čierna, u plavých psov je čierna ideálna, prípustné je i premenlivé sfarbenie. Osrstenie hlavy tesne prilieha. Pysky dobre priliehajú.

Chrup a zhryz: hovawart má úplný, silný nožnicový zhryz so 42 zubami. Silné zuby stoja zvislo v čeľustiach. Kliešťový zhryz je povolený.

Oči: sú oválne, ani príliš vystupujúce, ani hlboko uložené. Farba tmavo až stredne hnedá. Očné viečka tesne priliehajú.

Uši: sú trojuholníkového tvaru, visiace, voľne priliehajúce. Konce majú mierne zaoblené. Sú nasadené vysoko a ďaleko od seba, čím opticky rozširujú hornú časť hlavy, svojou dĺžkou dosahujú až ku kútikom pyskov. Predný okraj hornej časti ucha leží približne uprostred medzi okom a tylovým hrboľom. V klude priliehajú plošne, pri pozornosti môžu byť postavené mierne dopredu (v koreni ľahko nadvihnuté).

Krk: silný krk je stredne dlhý, koža na hrdle tesne prilieha.

Hlas: hlboký, silný a plný.

TELO

Chrbát: je rovný a pevný

Bedrá: sú silné a o niečo dlhšie ako kríže. Kríže – sú mierne klesajúce, stredne dlhé

Hrudník: široký, hlboký a mohutný

Chvost: bohato osrstený, dosahujúci pod pätu, ale nie až po zem. Podľa nálady psa je nesený nad chrbtom alebo voľne spustený.

Končatiny:

Predné končatiny

(hrudníkové) sú silné a pri pohľade spredu i zo strany sú rovné a zvislo postavené.

Lopatky sú veľmi dobre osvalené, dlhé, šikmo uložené.

Ramená sú dlhé a tesne priliehajú k telu.

Lakte priliehajú k hrudníku. Kĺb zápästia je silný.

Záprstie je mierne šikmo postavené.

Zadné končatiny

(bedrové) sú silné, pri pohľade zozadu zvislo a rovnobežne postavené. Sú dobre zauhlené a veľmi dobre osvalené.

Päty sú pevné a kompaktné.

Laby sú okrúhle, silné a kompaktné. Prsty sú klenuté a tesne priliehajúce. Ak sa vyskytnú vlčie pazúriky je nutné ich odstrániť. Pazúry sú u čiernych a čiernych psov so znakmi čierne, u plavých psov môžu byť menej pigmentované.

Pohyb: pri všetkých druhoch pohybu, ako pri pohľade spredu, tak aj zozadu je pohyb priamočiary a priestranný. Výdatný klus vychádza z dobrého posunu zadných (bedrových) končatín.

Koža: celkovo dobre prilieha. U čiernych a čiernych so znakmi má tmavomodré sfarbenie, u plavých je väčšinou ružová.

OSRSTENIE

Srst: je nápadne krásna, silná a dlhá, ľahko zvlhčená, priliehavá a uzatvorená, s menším podielom podsady. Na hrudi, bruchu, na zadných stranách končatín a na chvoste je srst dlhšia. Na hlave a na prednej strane končatín je srst krátka.

Farba: hovawart sa vyskytuje v troch farebných variantoch: čierna so znakmi, čierna a plavá.

Čierna so znakmi: srst je čierna a lesklá, farba znakov je stredne plavá. Na hlave začínajú znaky pod nosovým chrbtom a pokračujú okolo kútikov až k hrdlu. Znaky nad očami (body) sú zreteľne viditeľné. Znak na hrudi pozostáva z dvoch vedľa seba ležiacich škvŕn, ktoré môžu byť spojené. Na predných končatinách dosahujú znaky pri pohľade zo strany od prstov zhruba až po zápästie a vybiehajú dozadu, do výšky trupu. Na zadných končatinách dosahujú znaky takmer až k bruchu. Z bočného pohľadu znaky nad pätami viditeľné iba ako úzky prúžok. Znak sa vyskytuje tiež pod koreňom chvosta. Na všetkých partiách tela majú byť znaky jasne ohraničené. Ojedinelý malý biely znak na hrudi, rovnako aj jednotlivé biele chlpy na prstoch a na konci chvosta sú prípustné. Pigmentácia na viečkach, nose, pyskoch a vankúšikoch je čierna.

Čierna: srst je čierna a lesklá. Ojedinelý malý biely znak na hrudi, rovnako aj jednotlivé biele chlpy na prstoch a na konci chvosta sú prípustné. Pigmentácia na viečkach, nose, pyskoch a vankúšikoch je čierna.

Plavá: ideálna je stredne plavá, lesklá, zosvetľuje sa smerom k bruchu a ku končatinám. Ojedinelý malý biely znak na hrudi, rovnako aj jednotlivé biele chlpy na prstoch a na konci chvosta sú prípustné. Pigmentácia na viečkach, nose, pyskoch a vankúšikoch je tmavá až čierna.

Veľkosť: Výška v kohútiku pes: 63-70 cm
 suka: 58-65 cm

VADY

Všetky odchýlky od štandardného popisu sú vady. Ich hodnotenie by malo závisieť od závažnosti odchýlky.

VADY

Všetky odchýlky od štandardného popisu sú vady. Ich hodnotenie by malo závisieť od závažnosti odchýlky.

DISKVALIFIKUJÚCE VADY (vylučujúce z chovu):

Celkový vzhľad:

- hovawarti, ktorí vo fenotype nezodpovedajú plemenu,
- suky s výrazne samčím výrazom alebo psy s výrazne samičím výrazom,

Rámec:

- výrazné odchýlky od proporcií uvádzaných v štandarde

Správanie a povaha:

- agresivita, reakcia na streľbu, (bojazlivosť) alebo letargia

Hlava:

- chýbajúci stop
- modré alebo „brezové“ oči (nerovnako sfarbené alebo škvrnité dúhovky)
- vzpriamené (stojace), klopené, ružičkové alebo odstavajúce uši,
- predhryz, podhryz, skrížený (nepravidelný) zhryz
- ak chýba viac ako 2 P1 alebo iný zub s výnimkou obidvoch M3,

Krk:

- výrazne voľná koža na hrdle, alebo tzv. lalok

Telo:

- silno prehnutý alebo „kaprí“ chrbát
- príliš úzky alebo valcovitý hrudník
- anomálie chvosta, príliš krátky alebo trvalo zatočený chvost,

Končatiny:

- silne prestavaný zadok

Srst:

- úplne kučeravá srst (uzatvorené kučery),
- farby iné ako v štandarde: napr.: modrosivá, vlkošedá, hnedá, sivá, biela, strakatá, plavá s nádychom farby sadzí

Psy čierne so znakmi:

- sivé alebo hnedé škvrny mimo znakov v zmysle štandardu
- prevažujúca podsada inej ako čiernej farby
- prevažujúca sivá alebo belavá farba v znakoch

Psy čierne:

- sivé alebo hnedé škvrny
- prevažujúca podsada inej ako čiernej farby

Psy plavé:

- jednotlivé biele chlpy na chrbte nosa nie sú vadou vylučujúcou z chovu
- iba červenoplavá farba bez zosvetľovania
- bielo-plavá farba a to aj na ušiach
- zreteľne biele znaky nad úroveň tolerancie stanovenej štandardom
- tmavé škvrny, maska

ORGANIZAČNÝ PORIADOK SHK

Názov a pôsobnosť

Názov klubu je Slovenský hovawart klub (ďalej len SHK). Pôsobnosť klubu sa vzťahuje na územie SR.

Právna povaha a postavenie SHK

SHK je právnickou osobou. SHK je nepolitickou, dobrovoľnou, neziskovou a nezávislou záujmovou organizáciou všetkých záujemcov, majiteľov a chovateľov o plemeno s medzinárodným názvom HOVAWART na území SR ako člen Únie kynologických klubov /UKK/, Slovenskej kynologickej jednoty, SKJ/FCI a Medzinárodnej federácie hovawartov - IHF.

Ciele a poslanie SHK

- združovať všetkých záujemcov o chov a výcvik čistokrvných psov plemena hovawart a prostredníctvom riadenej plemenitby zabezpečovať jeho ďalšie zdokonalenie ako po stránke exteriéru, zdravia, tak aj povahových vlastností
- zachovanie pracovných vlastností plemena organizovaním výcviku a pracovných skúšok pre plemeno hovawart
- zabezpečovať odbornú výchovu a vzdelávanie chovateľov a majiteľov psov prostredníctvom prednášok, školení, článkov v Spravodajcovi SHK a na web stránke klubu,
- zabezpečovať usporiadanie zvodov, bonitácií a výstav,
- vyberať kandidátov na rozhodcov z členov klubu,
- prostredníctvom SKJ zabezpečovať odbornú prípravu pre rozhodcov exteriéru,
- prostredníctvom poradcu chovu zabezpečovať kontrolu vrhov a starostlivosti o zvieratá a ich výživu
- propagovať činnosť klubu
- zabezpečovať propagáciu plemena hovawart v kynologických a chovateľských periodikách

Členstvo SHK

Členstvo v SHK je dobrovoľné a individuálne. Členom sa môže stať každá osoba (nemusí byť občanom SR) vo veku nad 15 rokov. Mladším žiadateľom ako 18 rokov musí členstvo schváliť zákonný zástupca. O prijatí za člena rozhoduje výbor na základe písomnej prihlášky. V prípade neprijatia má žiadateľ možnosť odvolať sa na ČS, ktorá rozhodne s definitívnou platnosťou.

Členstvo v SHK vzniká schválením prijatia, zaplatením členských a zápisných poplatkov.

Čestné členstvo / čestné členstvo vo výbore SHK:

Štatút čestného člena SHK/čestného člena výboru SHK – sa získava za mimoriadny prínos pre plemeno alebo klub na základe hlasovania ČS alebo VČS. Čestný člen je plnohodnotným členom klubu s volebným právom.

Nemusi platiť členské príspevky. Na zánik čestného členstva sa vzťahujú rovnaké pravidlá ako na zánik členstva (okrem bodu 2 – nezaplatenie členského poplatku)“

Zánik členstva

Členstvo v SHK zaniká:

- písomným vystúpením člena
- nezaplatením ročného členského poplatku
- vylúčením v prípade porušenia stanov na základe uznesenia ČS
- zánikom SHK
- úmrtím člena

Práva a povinnosti členov

Práva:

- podieľať sa na výhodách, ktoré svojim členom poskytuje SHK
- zúčastňovať sa všetkých akcií usporiadaných SHK
- dávať návrhy, pripomienky a sťažnosti na činnosť SHK a žiadať ich riešenie
- voliť a byť volený do orgánov SHK

Povinnosti:

- platiť riadne a včas členské príspevky
- dodržiavať stanovy, poriadky a ďalšie normy vydané v pôsobnosti SHK
- oznamovať výboru SHK do 30 dní závažné zmeny (zmeny adresy, predaj chovného jedinca...)
- starať sa o majetok SHK

Zápisné, členské poplatky, preukazy

Výšku zápisného pre nových členov ako aj výšku členských príspevkov určuje ČS. Členský poplatok pre príslušný rok je splatný do 31.12. predchádzajúceho roku. Po tomto dátume platí člen základný poplatok + zápisné. Členovia ktorí vstúpili do SHK v priebehu roku platia plné nekrátené poplatky. Krátený členský poplatok majú majitelia šteniat do 6 mesiacov veku.

ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA SHK

Orgánmi SHK sú:

- členská schôdza (ČS) a výročná členská schôdza (VČS)
- výbor SHK
- kontrolná a revízna komisia (KRK)
- Chovateľské kolégium (ChK)

Členská schôdza

ČS resp. VČS je najvyšším orgánom SHK. Zvoláva ju výbor SHK 1x ročne (párny rok – VČS, nepárny rok – ČS). Pozvánka s navrhnutým programom jednanja je uverejnená minimálne dva týždne pred konaním schôdze na webstránke SHK.

Člen klubu má právo podať návrh na doplnenie programu ČS, najneskôr do 21 dní pred dátumom konania písomne, alebo emailom. Výbor je povinný program jednanja doplniť a doplnený o navrhnuté body zverejniť. Uznesenia z ČS sú platné, keď ich schváli nadpolovičná väčšina prítomných členov.

Do výlučnej pôsobnosti VČS, resp. ČS patrí:

- voľba výboru a členov KRK,
- schvaľuje doplnky a zmeny stanov SHK, chovateľského poriadku a bonitačného poriadku SHK na základe návrhu výboru alebo členov SHK
- schvaľuje výšku členských, zápisných príspevkov a iných poplatkov SHK
- schvaľuje smery činnosti a úlohy na budúci rok pre SHK
- schvaľuje správu o činnosti, chove a hospodárení za uplynulý rok
- rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu o neprijatí za riadneho člena, alebo vylúčení riadneho člena,
- rozhoduje o zániku klubu a spôsobe likvidácie jeho majetku – musí byť prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov.

Výbor SHK

Výbor SHK je koordinačným a riadiacim orgánom SHK medzi dvomi VČS. Je volený členskou základňou klubu na VČS. Volebné obdobie je dvojročné. Má sedem členov: predseda, podpredseda, tajomník, hlavný poradca chovu, hospodár, referent pre výstavy a referent pre výcvik.

Štatutárnymi zástupcami klubu sú: predseda, podpredseda a tajomník SHK. Jednanie štatutárnych zástupcov o rozhodujúcich otázkach klubu musí byť najskôr schválené výborom SHK. Činnosť SHK koordinuje a riadi jeho predseda, v čase jeho neprítomnosti podpredseda.

Do pôsobnosti výboru patrí:

- pripravovať a zvolávať ČS a informovať o svojej činnosti medzi ČS
- prijímať nových členov SHK
- viesť evidenciu členov klubu
- viesť evidenciu o hospodárení klubu
- zabezpečovať odborné školenia a prednášky pre členov klubu
- organizovať chovateľské a výcvikové akcie pre členov klubu
- prostredníctvom členov klubu zabezpečovať klubové výstavy
- delegovať rozhodcov na chovateľské a výcvikové akcie klubu, odporúčať SKJ rozhodcov na výstavy (CAC, CACIB).
- prejednávať a spolupracovať s UKK, SKJ a IHF vo všetkých záležitostiach týkajúcich sa chovu hovawartov v zmysle stanov FCI
- vykonávať činnosti, ktoré vyplývajú z chovateľského a bonitačného poriadku

Chovateľské kolégium (ChK)

- Chovateľské kolégium tvorí:
- hlavný poradca chovu (HPCh)
 - výkonní poradcovia chovu (VPCh)
 - kontrolóri vrhov.

Výkonných poradcov chovu a kontrolórov vrhov navrhuje a ich počet podľa aktuálnych potrieb klubu určuje HPCh. VPCh a HPCh môžu zároveň vykonávať aj funkciu kontrolórov vrhov. Hlavný poradca chovu podáva návrh na menovanie Výkonných poradcov a kontrolórov najneskôr 7 dní od konania volieb do Výboru SHK. Výbor SHK musí výber Hlavného poradcu schváliť nadpolovičnou väčšinou hlasov.

Do pôsobnosti ChK patrí:

- riadenie chovu
- vydávanie krycích listov (a s ním spojená poradenská činnosť)
- organizovanie chovateľských akcií
- evidencia jedincov a chovateľských staníc
- evidencia zdravotných výsledkov
- kontroly vrhov

Kontrolná a revízná komisia

KRK je nezávislý orgán, ktorý má dozornú a kontrolnú funkciu nad činnosťou výboru a hospodárením SHK. Členovia KRK sú volení na VČS. Volebné obdobie je dvojročné, člen KRK nesmie byť členom výboru, alebo rodinným príslušníkom člena výboru. KRK je trojčlenná, členovia si zo svojich radov zvolia predsedu, ktorý je zodpovedný za riadenie a plnenie úloh KRK. Vykonávajú pravidelné revízie a o svojej činnosti informujú ČS. Členovia KRK majú právo sa zúčastňovať schôdze výboru SHK s hlasom poradným.

Volby výboru SHK

Volby výboru SHK sa konajú na výročnej členskej schôdzi, ktorú zvoláva výbor SHK každý párnny rok.

Ak v medzivolebnom období niektorý z členov výboru odstúpi z funkcie, výbor SHK do tejto funkcie kooptuje niekoho z členov SHK (na základe jeho súhlasu) a na najbližšej ČS sa o tomto novom členovi výboru verejne hlasuje. Na priebeh a regularnosť volieb dohliada volebná komisia.

Sčítanie hlasov vykonávajú členovia mandátovej komisie. Trojčlenné komisie zvolí zo svojich radov VČS verejným hlasovaním. Členovia výboru nesmú byť rodinní príslušníci.

Priebeh volieb

Kandidátov za člena výboru má právo navrhnúť ktorýkoľvek prítomný člen klubu. Počet kandidátov nie je obmedzený. Navrhnutí kandidáti sa v krátkosti predstavia, pričom uvedú vek, povolanie, činnosť a funkcie v kynológii, ako dlho sú členmi klubu, chovateľskú činnosť. Zároveň sa vyjadria, či majú záujem pracovať vo výbore.

Volby výboru a revíznej komisie sa konajú tajným hlasovaním. Sú dvojkolové. V prvom kole je z navrhnutých členov volený prezident SHK. V druhom kole sú volení zostávajúci šiesti členovia výboru a členovia revíznej komisie. Zvolení sú tí kandidáti, ktorí získali najvyšší počet hlasov .

Majetok SHK

Majetok, ktorý bol získaný činnosťou klubu alebo inak, je vlastníctvom klubu. Finančné zisky SHK môžu byť použité zásadne len na činnosť pre ktorú bol SHK zriadený.

Finančné zdroje a majetok SHK sú tvorené:

- členskými príspevkami a zápisným nových členov
- ziskom zo zvodov a bonitácií
- ziskom z výstav
- inými príspevkami (dary, sponzorstvo...)
- inými poplatkami schválenými ČS resp. VČS

Správa majetku je delegovaná na výbor SHK. Čerpanie finančných prostriedkov z účtu je možné iba so súhlasom hospodára a prezidenta resp. viceprezidenta SHK. Každé čerpanie musí byť najskôr schválené výborom SHK.

CHOVATEĽSKÝ PORIADOK SHK

Chovateľský poriadok slúži pre riadenie chovu všetkých troch farebných rázov plemena a vytvára predpoklady pre trvalé zvyšovanie kvality chovateľskej práce SHK v zmysle štandardu FCI č.190/d z 21.1.1998 a uznesení IHF.

Chovateľský poriadok je záväzný pre všetkých majiteľov chovných hovawartov na Slovensku. Za jeho dodržiavanie sú zodpovední chovatelia a poradca chovu.

V prípade nedodržania rozhodne o penalizácii ČS, resp. VČS. Priestupky proti chovateľskému poriadku budú zverejňované v Spravodajcovi SHK.

Plemeno hovawart, v zmysle tohto chovateľského poriadku, predstavujú čistokrvné psy a suky s platným preukazom pôvodu vydaným niektorou z plemenných kníh členských alebo pridružených organizácií FCI.

Základné pojmy:

Chovný jedinec je pes alebo suka tohto plemena, ktorí splnili podmienky pre zaradenie do chovu dané týmto chovateľským poriadkom (CHP) a sú zapísaní v registri chovných jedincov.

Majiteľ je osoba alebo organizácia, ktorá právoplatne získala chovného jedinca a vlastní jeho preukaz pôvodu (PP)

Držiteľ je osoba alebo organizácia, ktorá je majiteľom poverená k chovateľskému využitiu určitého chovného jedinca.

Chovateľ je osoba alebo organizácia, ktorá je v dobe vrhu suky jej majiteľom alebo držiteľom a má zaregistrovaný chránený názov chovateľskej stanice. Chovateľ musí byť členom chovateľského klubu (SHK).

Chov je cieľavedomá plemenitba, ku ktorej sa môžu využiť iba chovné jedince, ktoré sú v dobrom zdravotnom stave a spĺňajú všetky podmienky tohto CHP.

Hlavný poradca chovu (HPCh) / Výkonný poradca chovu (VPCh)

je funkcionár klubu, ktorý predstavuje bezprostrednú kontaktnú osobu v záležitostiach chovu. Jeho povinnosťou je poskytovať rady v oblasti chovateľstva., rady pri výbere krycích psov, a dáva povolenie na krytie. Zamietnutie musí poradca chovu zdôvodniť písomne.

Je povinný kontrolovať držanie, výživu a ustajnenie chovných jedincov a šteniat.

Je povinný oznámiť výboru klubu prípady, v ktorých sa zdravie, povaha a vzhľad chovných jedincov zmenili natoľko, resp. natoľko sa zmenil spôsob ich držania že už nie je možné uvažovať o použití do chovu.

Poradca chovu zodpovedá za dôsledné dodržiavanie chovateľského poriadku SHK a navrhuje jeho potrebné zmeny. Zodpovedá za rovnomerné využívanie plemenníkov SHK.

Kontrolór vrhov je funkcionár klubu, ktorý vykonáva kontrolu vrhov spravidla vo veku 7 týždňov šteniat o ktorej vyhotoví zápis. Výsledky kontroly (vrátane zhodnotenia zdravotného stavu suky a podmienok odchovu šteniat) odošle poradcovi chovu a zabezpečí ich zverejnenie v Spravodajcovi SHK. Pri kontrole vrhu odovzdá chovateľovi informačné materiály a prihlášky do SHK.

Pripúšťacie povolenie je základným chovateľským dokladom, ktorý vystavuje PCH a bez ktorého sa krytie suky nesmie uskutočniť. Pripúšťacie povolenie je súčasťou tlačiva „Prihláška na zápis šteniat“ a je platné iba s podpisom poradcu chovu.

Povinnosti chovateľa

Každý chovateľ i majiteľ krycieho psa sa v zmysle záujmovej činnosti klubu zaväzuje, že nebude produkovať jedince bez PP a bude dôsledne dodržiavať chovateľský poriadok SHK.

Každá zmena majiteľa chovných jedincov sa musí hlásiť do 15 dní poradcovi chovu a plemennej knihe SKJ.

Klub je prostredníctvom HPCh / VPCh a kontrolórov vrhov oprávnený kontrolovať a sledovať v akých podmienkach (umiestnenie, výživa, hygiena, zaobchádzanie a pod.) sú chovní jedinci držaní a v akom zdravotnom stave sa nachádzajú.

Aké podmienky má chovateľ pre odchov šteniat (v zmysle odporúčaní IHF).

Pokiaľ poradca chovu, na základe odôvodneného podozrenia na určité ochorenie, požiada chovateľa, alebo majiteľa krycieho psa o konkrétne vyšetrenie, (napr. RTG) musí toto vyšetrenie byť vykonané na odporúčanom pracovisku. V opačnom prípade bude chovnosť suky / psovi zastavená. Žiadosť poradcu chovu musí byť zdôvodnená a podaná písomne.

Právne vzťahy vyplývajúce z vlastníctva psa sa riadia ustanoveniami Občianskeho zákonníka a iných zákonov platných na území SR

Chovní jedinci

Podmienky pre zaradenie do chovu:

- čistokrvnosť osvedčená PP vydaným plemennou knihou uznávanou FCI
- úspešné absolvovanie bonitácie s výsledkom „chovný“ a prideleným bonitačným kódom
- minimálny vek pre krytie suky je 24 mesiacov
- vrchná hranica chovnosti u psov nie je ohraničená vekom, u súk končí posledným dňom ôsmeho roku. Posledné párenie môže byť uskutočnené v tento deň.
- Posledná možnosť prvého krytia suky je v deň jej 6. narodenín.
- prestávka medzi krytiami v prípade, že má fena v jednom vrhu 9 a viac odchovaných potomkov, je ďalšie krytie feny povolené najskôr 15 mesiacov od dátumu tohoto pôrodu feny
- maximálny počet krytí - plemenníci: každému plemenníkovi je v rámci SHK povolené maximálne 5 úspešných krytí a to bez výnimky.

Mimo SR je krytie neobmedzené.

- maximálny počet krytí - chovné suky: každá suka môže mať vo svojom živote max. 3 vrhy (bez ohľadu na počet šteniat vo vrhu). Štvrtý vrh je povolený len v prípade, ak sú splnené nasledovné podmienky:
 - ⇒ 70% potomkov prvých dvoch vrhov má zhotovený a vyhodnotený RTG/DBK
 - ⇒ min. 60% potomkov žijúcich na Slovensku z prvých vrhov sa zúčastnilo zvodu mladých
 - ⇒ aspoň jeden z rodičov spĺňa podmienky výberového chovu (fena alebo plánovaný plemenník)

Poradca chovu má právo nepovoliť fene ďalší vrh, pokiaľ sa u jej predchádzajúcich potomkov vyskytli vážne zdravotné, povahové či exteriérové nedostatky (pozitívne výsledky *Pozn.: pokiaľ sú k dispozícii informácie o potomkoch z tretieho vrhu, budú prijaté do úvahy. Málopočetné vrhy sa zaokrúhľujú smerom hore.*

Zaradenie do registra chovných jedincov

vykonáva Plemená kniha UKK, ktorá o tom aj vykoná zápis do PP, vrátane výsledkov RTG/DBK.

Zaradenie sa vykoná po splnení všetkých podmienok, u psov na žiadosť majiteľa, alebo pri zápise prvého vrhu po tomto psovi, u súk pri zápise šteniat prvého vrhu.

Sučkám sa odporúča zúčastniť sa raz do roka na národnej, medzinárodnej, najlepšie klubovej výstave, aby bolo možné priebežne posúdiť ich stav, aby zbytočne nevznikali pochybnosti o ich zdravotnom stave, nakoľko niektoré je možné vidieť len pri kontrolách vrhu.

Plemennikom sa odporúča aspoň raz za tri roky zúčastniť na klubovej alebo špeciálnej výstave, resp. na zvide plemenníkov.

CHOV

V SHK je vykonávaný riadený a výberový chov.

- **riadený chov:** je základným druhom chovu psov. Pri jedincoch postihnutých akýmkoľvek stupňom DBK, chýbajúcimi zubami alebo kliešťovým skusom je možné párenie len s jedincami bez týchto väd. Ostatní bez zvláštnych obmedzení.
- **výberový chov** – je špeciálnym druhom chovu. Jedince (pes aj suka) využívané v tomto type chovu musia spĺňať tieto podmienky:
 - ⇒ DBK 0/0 (A)
 - ⇒ povaha 3 x A
 - ⇒ získaný titul Slovenský šampión krásy (prípadne šampionát inej krajiny) alebo CAC z klubovej/špeciálnej výstavy
 - ⇒ Zloženie skúšky z výkonu, ktorá jedinca oprávňuje na zaradenie do triedy pracovnej (na Slovensku – “malý prac. certifikát”)

- **podmienečný chov** – v odôvodnených prípadoch (napr. dysplázia. B) sa povoľuje psovi jedno kontrolné krytie. Po kontrole vrhu (na zvide mladých), na ktorý sa musia dostať všetci jedinci z vrhu s predbežnými výsledkami RTG DBK, bonitačná komisia vrh posúdi a povolí (alebo nepovolí) ďalšie krytie.

Pripúšťacie povolenie

Pripúšťacie povolenie vydáva poradca chovu (HPCh alebo VPCh) na základe písomnej žiadosti chovateľa. Chovateľ žiada o pripúšťacie povolenie **minimálne šesť týždňov pred očakávaným háraním suky**. Poradca chovu odošle chovateľovi pripúšťacie povolenie **do troch týždňov od doručenia žiadosti**. V prípade žiadosti o **zahraničné krytie** je chovateľ povinný požiadať o **krycí list tri mesiace pred predpokladaným krytím**, nakoľko zo strany IHF existujú pre poradcu chovu ďalšie záväzné ustanovenia.

Pripúšťacie povolenie je platné jeden rok od dátumu vystavenia, okrem prípadu, že suka v priebehu tohto obdobia dovŕši vek 9 rokov.

Výber krycieho psa je záležitosťou chovateľa. Vzhľadom na akútnu potrebu zlepšiť zdravie, povahu, heterozygotnosť a zvýšiť v chove pomer zastúpenia jedincov čiernych so znakmi, má poradca chovu právo zamietnuť:

- krytie plavého plavým,
- krytie úzkou, blízkou a vzdialenou príbuzenskou plemenitbou (do piatej generácie),
- krytie psom, ktorý v určitom časovom období kryl viac, ako ostatní, (spravidla viac, ako trikrát za rok)
- krytie psom, ktorý preukázateľne prenáša určité vady, alebo poruchy
- krytie opakovaným spojením

Poradca chovu má právo vyžiadať si veterinárne potvrdenie, prípadne mu musí byť umožnené vidieť sučku, ak sa vyskytnú pochybnosti o jej zdravotnom stave. O toto obdobie sa predlžuje doba určená medzi dvomi krytiami. Pokiaľ mu toto chovateľ neumožní, má Poradca chovu má právo vyžiadať si veterinárne potvrdenie, prípadne mu musí byť umožnené vidieť sučku, ak sa vyskytnú pochybnosti o jej zdravotnom stave. O toto obdobie sa predlžuje doba určená medzi dvomi krytiami. Pokiaľ mu toto chovateľ neumožní, má HPCh, VPCh právo krytie zamietnuť.

Expresné vyhotovenie pripúšťacieho povolenia je možné len výnimočne. Poradca chovu má právo toto odmietnuť:

- pokiaľ nemá dostatočné informácie o krycom psovi a suke, a nemá možnosť tieto informácie v priebehu krátkeho obdobia získať,
- v prípade porušenia Chovateľského poriadku SHK chovateľom

Zamietnutie pripúšťacieho povolenia zdôvodňuje HPCh, VPCh písomne.

- ☛ Každé krytie, i u nás, je možné len so súhlasom majiteľa plemenníka.
- ☛ V prípade krytia bez pripúšťacieho povolenia, nenahlásenia krytia, či pôrodu do siedmich dní, nebudú šteňatám vydané preukazy pôvodu.

- Preukazy pôvodu získavajú šteňatá odchované na území SR, po čipovaní/ otetovaní a kontrole vrhu na území SR, pričom pri zapožičiavaní jedincov musia byť dodržané všetky záväzné predpisy vyplývajúce z nášho členstva v UKK, SKJ, FCI a IHF.
- Ak chovateľ chce, aby bol vrh zapísaný vo výberovom chove, musí to uviesť do žiadosti o pripúšťacie po-volenie a doložiť potvrdenie o splnení podmienok výberového chovu.
- V prípade, že chovateľ požiada HPCh / VPCh len o vystavenie pripúšťacieho povolenia (bez vlastného návrhu krycieho psa), je HPCh/VPCh povinný navrhnúť troch vhodných plemenníkov, z ktorých si chovateľ vyberie podľa vlastného uváženia.
- Párenie suky dvoma psami v priebehu jedného hárania je zakázané.
- V osobitných prípadoch môže byť prirodzené párenie nahradené umelým oplodnením ktoré vykoná veterinárny lekár a potvrdí jeho realizáciu v „Pripúšťacom povolení“. V zmysle chovateľského poriadku FCI je umelé oplodnenie **možné iba v prípade, že pes i suka už mali potomstvo splodené prirodzenou cestou!** V opačnom prípade šteňatá nedostanú PP.
- Úhrada za párenie je vecou dohody majiteľov chovných jedincov. Odporúča sa písomná dohoda. Ak sa ako úhrada za párenie poskytuje šteňa, náleží prvý výber chovateľovi a druhý majiteľovi krycieho psa.

Krytie

- Počet párení u psa v jednom roku nie je obmedzený. Prestávka medzi jednotlivými páreniami má byť však aspoň 24 hodín.
- Chovateľ nahlási PCH do 7 dní s ktorým psom páril svoju suku.
- Majiteľ krycieho psa môže odmietnuť krytie ako také, môže odmietnuť aj opakované krytie suky behom jedného hárania.
- Uskutočnenie párenia potvrdia podpisom na „Pripúšťacom povolení“ chovateľ aj majiteľ psa.

Vrh

- Chovateľ je povinný venovať potrebnú starostlivosť gravidnej suke a šteňatám až do ich odovzdania novému majiteľovi tak, aby bol zabezpečený ich zdarný vývoj.
- Chovateľ je povinný do 7 dní nahlásiť narodenie šteniat PCH a majiteľovi psa s ktorým suku páril.
- Chovateľ má právo na výber kontrolóra vrhu.
- Poradca chovu, alebo kontrolór vrhov uskutoční u chovateľa jednu kontrolu vrhu spravidla v 7. týždni veku šteniat a o vykonanej kontrole vyhotoví zápis. PP získavajú šteňatá odchované na území SR až po začipovaní/otetovaní a kontrole vrhu na území SR. Ak chovateľ neumožní vykonať kontrolu vrhu na území SR, šteňatá nebudú zapísané do SPKP.

- Na požiadanie chovateľa, v prípade že sa jedná o prvý vrh v jeho chovateľskej stanici, sa môže vykonať kontrola vrhu čo najskôr po narodení šteniat. Cieľom je kontrola správneho odstránenia paspárkov (vlčích pazúrov) a v prípade veľmi početného vrhu pomoc pri selekcii šteniatok.
- Počet šteniat ponechaných vo vrhu sa neobmedzuje.
- Ak sa vyskytnú vlčie pazúry je potrebné ich do 3 dní veku odstrániť.
- Všetky abnormality, ktoré sa vo vrhu vyskytli, počet utratených, mŕtvo narodených a uhynutých šteniat, je chovateľ povinný uviesť v prihláške na zápis šteniat (údaje o vrhu) a opakovane nahlásiť pri kontrole vrhu. Kontrolór vrhu ich uvedie v zápise o kontrole vrhu.
- Noví majitelia preberajú štence začipované, zaočkované a odčervené, po 49. dni veku šteniat
- V záujme skvalitnenia chovateľskej základne SHK a IHF, **je povinnosťou chovateľa sledovať ďalší vývoj šteniat u nových majiteľov.** Predovšetkým výskyt závažných väd ako napr. kryptorchismus (jeden alebo obidva semenníky nezostúpili), chýbajúce zuby, výskyt epilepsie, choroby pečenejých žíl a i., pokiaľ sa vyskytli, je chovateľ povinný oznámiť poradcovi chovu.
- **Chovateľ je povinný pri predaji šteniatka upozorniť kupujúceho na všetky jemu známe nedostatky, ktoré môžu znížiť chovnú i exteriérovú kvalitu šteňaťa.** Súčasne je povinný oznámiť, kedy a čím bolo odčervené, očkované ako aj doterajší spôsob kŕmenia. Odporúča sa písomná kúpno-predajná zmluva. Cenu šteniat stanovuje chovateľ.
- Chovateľ je povinný poučiť všetkých nových majiteľov o existencii klubu, podať všetky informácie o klube vrátane odovzdania informačného listu o klube a prihlášok do klubu, ktoré chovateľ dostane pri kontrole vrhu.
- **Obchodovanie so psami, komisionálny vývoz a predaj na výstavách je zakázaný (štatút FCI)!**
- Všetky náklady spojené s chovom znáša chovateľ.

ZÁPISNÝ PORIADOK ÚNIE KYNOLOGICKÝCH KLUBOV

Tento zápisný poriadok Plemennej knihy Únie kynologických klubov (ďalej len ÚKK) je platný pre všetky chovateľské kluby, ktoré sú zastrešené v ÚKK. Jeho nariadenia sú povinní dodržiavať všetci chovatelia a majitelia chovných jedincov zaoberajúcich sa chovom psov prostredníctvom klubov zastrešených v ÚKK..

1. Chránený názov chovateľskej stanice

- A) Zápis šteniat do plemennej knihy ÚKK je možný len chovateľom, ktorí majú chránený názov chovateľskej stanice.
- B) Chovatelia, ktorí nemajú chránený názov chovateľskej stanice, zasielajú žiadosť o chránenie medzinárodného názvu chovateľskej stanice minimálne 12 týždňov pred predpokladaným zápisom prvého vrhu. Žiadosť sa vyplňuje na predpísanom tlačíve „Žiadosť o chránenie názvu chovateľskej stanice“.
- C) Mená šteniat v prvom vrhu chovateľskej stanice sa zapisujú na počiatocné písmeno abecedy. Všetky šteňatá musia mať mená na rovnaké počiatocné písmeno. Pri ďalších vrhoch sa pokračuje podľa abecedného zoznamu. Chovateľ môže na základe svojho uváženia niektoré písmeno preskočiť.
- D) Všetky ďalšie, tu nespomenuté náležitosti vo vzťahu k chovateľským staniciam upravuje príslušná smernica SKJ.

2. Žiadosť o Pripúšťacie povolenie

- A) Žiadosť o Pripúšťacie povolenie si vyžiada chovateľ od Poradcu chovu, alebo inej poverenej osoby, príslušného chovateľského klubu, spravujúceho dané plemeno pričom sa odporúča, aby tak učinil minimálne 30 dní pred predpokladaným pripustením sučky.
- B) Pripúšťacie povolenie musí byť zo strany poradcu chovu riadne vyplnené. Uvádzanie krycích psov v pripúšťacom povolení sa riadi pravidlami príslušného klubu.
- C) Pripustenie sučky bez pripúšťacieho povolenia nie je možné a je považované za hrubé porušenie zápisného poriadku ÚKK.
- D) V deň pripustenia sučky musí byť toto potvrdené v kolonke „Použitý pes“ aj v prípade ak je pes aj sučka vo vlastníctve jedného majiteľa.
- E) V prípade zahraničného krytia sa odporúča aby si chovateľ na mieste, hneď po nakrytí sučky, zabezpečil čitateľnú fotokópiu preukazu pôvodu použitého psa, jeho výstavných výsledkov a zdravotných vyšetrení platných počas celého života jedinca.
- F) Riešenie prípadných porušení ustanovení tejto časti zápisného poriadku ÚKK chovateľom je v plnej kompetencii príslušného chovateľského klubu.

3. Prihláška na zápis šteniat

- A)** Prihlášku na zápis šteniat vyplňuje chovateľ. Následne dáva na tejto potvrdiť, vo veku od 6 týždňov šteniat, ich čipovanie, veterinárnemu lekárovi, členovi Komory veterinárnych lekárov Slovenskej republiky, s výnimkou chovateľov dlhodobu žijúcich v zahraničí (Túto skutočnosť je potrebné uviesť už v žiadosti o pripúšťacie povolenie) Etikety z čipov musia byť nalepené v príslušnej kolónke konkrétneho šteňaťa, bez ich znehodnotenia, napríklad odstrihnutím čiarového kódu.
- B)** V prípade ak klub vykonáva na základe svojho chovateľského poriadku kontrolu vrhu, je potrebné aby táto bola potvrdená kontrolórom vrhu.
- C)** Poradca chovu potvrdzuje taktiež členstvo chovateľa v príslušnom chovateľskom klube. V prípade ak nebude potvrdené, bude poplatok za každý úkon Plemennej knihy zvýšený o 100%.
- D)** V prípade ak je poradca chovu zároveň aj chovateľom prihlasujúcim svoj vrh šteniat, potvrdenie o členstve v klube, prípadne kontrolu vrhu, potvrdzuje iný člen prezídia (výboru) príslušného chovateľského klubu
- E)** Prihlášku k zápisu šteniat, ktorej súčasťou musí byť „Pripúšťacie povolenie“ v jednom rovnopise je potrebné zaslať na Plemennú knihu ÚKK do 9 týždňov po narodení šteniat. Všetky vrhy sa zapisujú úplne, to znamená, že sa zapisujú všetky šteňatá, ktoré boli odchované až do okamžiku podania žiadosti o zápis vrhu. Každý jedinec zapisovaný do plemennej knihy musí byť označený nefalšovateľným označením (čipovanie) a toto označenie je trvalým spôsobom uvedené v preukaze o pôvode psa.
- F)** V prípade zaslania prihlášky na zápis šteniat starších ako 9 týždňov je potrebná žiadosť chovateľa s odôvodnením a s odporúčením chovateľského klubu takýto vrh zapísať.
- G)** V prípade záujmu o zápis šteniat starších ako 3 mesiace je toto možné len vo výnimočných prípadoch na základe žiadosti chovateľa s uvedením dôvodu neskoršej žiadosti, odporúčenia chovateľského klubu a konečného rozhodnutia Prezídia ÚKK.
- H)** Spolu s prihláškou k zápisu šteniat je povinný chovateľ zaslať nasledovné doklady:
- 1) Originál preukazu pôvodu sučky, ak táto ešte nemá registrovanú chovnú spôsobilosť v Plemennej knihe ÚKK, prikladá spolu s tlačivom „Žiadosť o registráciu chovnej spôsobilosti“ 2) Fotokópie získaných titulov, ocenení a trvalých zdravotných vyšetrení sučky, ktoré ešte nie sú zaregistrované v Plemennej knihe ÚKK.
 - 2) Originál preukazu pôvodu krycieho psa, ak tento ešte nemá registrovanú chovnú spôsobilosť v Plemennej knihe ÚKK, prikladá spolu s tlačivom „Žiadosť o registráciu chovnej spôsobilosti“ V prípade zahraničného krytia je potrebné dodať čitateľnú fotokópiu preukazu pôvodu.
 - 3) Fotokópie získaných titulov, ocenení a trvalých zdravotných vyšetrení psa, ktoré ešte nie sú zaregistrované v Plemennej knihe ÚKK. CH) Vzťah medzi chovateľom a majiteľom krycieho psa upravuje Medzinárodný

chovateľský poriadok FCI a Chovateľský poriadok SKJ, prípadne môže byť riešený občiansko - právne. Majiteľ krycieho psa svojím podpisom na prípušťacom povolení dáva súhlas k zápisu šteniat po jeho psovi do plemennej knihy ÚKK a tento súhlas je neodvolateľný.

4. Preukaz o pôvode psa

- A) Preukaz pôvodu psa je matričným dokladom, ktorý potvrdzuje okrem pôvodu aj čistokrvnosť a plemennú príslušnosť daného jedinca. Plemenná kniha zasiela preukazy pôvodu chovateľovi, ktorý ich musí podpísať a v prípade zmeny majiteľa uviesť túto aj s podpisom do kolónky na druhej strane tlačiva. Pre každého jedinca sa vystavuje jeden preukaz o pôvode.
- B) Preukaz o pôvode psa obsahuje informácie o danom jedincovi, kde je uvedená plemenná príslušnosť a prípadne rás, meno psa a názov chovateľskej stanice, skratka plemennej knihy s číslom zápisu, číslo čipu, dátum narodenia jedinca a meno a adresa chovateľa. Bez pečiatky plemennej knihy a podpisu zodpovedného pracovníka, ako aj bez podpisu chovateľa je preukaz o pôvode psa neplatný.
- C) Preukaz o pôvode psa vydaný plemennou knihou ÚKK obsahuje informácie o štyroch generáciách predkov, kde sa podľa možnosti uvádzajú najvyššie získané tituly, absolvované skúšky a trvalé zdravotné vyšetrenia.
- D) Preukaz pôvodu psa je verejná listina a nie je prenosná na iného psa. Jeho falšovanie, pozmeňovanie a zneužitie odporuje zákonu. Pri neoprávnenom použití, pozmeňovaní a falšovaní preukazu o pôvode psa sa možno domáhať súdnou cestou odstránenia závažného sfalšovania a primeraného zadosťučinenia a náhrady spôsobenej škody.
- E) Úradné zápisy, zmeny a doplnky do preukazu o pôvode môžu vykonať len Plemenná kniha ÚKK a sekretariát SKJ. Na druhej strane preukazu o pôvode psa môžu robiť zápisy len osoby na to oprávnené. (Veterinárni lekári, bonitačné a zvodové komisie, rozhodcovia pre exteriér a výkon, poverený personál kynologických podujatí, chovateľ a posledný majiteľ pri zmene vlastníckych vzťahov ako aj zástupcovia príslušných chovateľských klubov, ktorí môžu vyznačiť chovnú pôsobnosť, prípadne podmienenú chovnú spôsobilosť jedinca). Zápisy do preukazu o pôvode psa neoprávnenými osobami môžu mať za následok jeho neplatnosť.
- F) Preukaz o pôvode psa nie je platný pre vývoz jedinca do zahraničia.
- G) Chovateľ je povinný vydať podpísaný preukaz o pôvode novému majiteľovi bez zbytočného odkladu. Cena jedinca zahŕňa aj cenu preukazu o pôvode psa.

5. Vydávanie opisov a duplikátov preukazov o pôvode

- A) Plemenná kniha ÚKK môže vydať opis alebo duplikát preukazu o pôvode len na jedincov na ktorých vydala originál (môže vydať aj na jedincov, ktorým bol originál vydaný Plemennou knihou SKJ do 31.12. 2012).
- B) Opis preukazu pôvodu sa vydáva v prípade keď dôjde k poškodeniu, alebo

znehodnoteniu originálu preukazu o pôvode. K jeho vydaniu je nutné predložiť na príslušné pracovisko plemennej knihy poškodený alebo znehodnotený preukaz o pôvode psa.

- C) Duplikát preukazu o pôvode psa sa vystavuje v prípade, keď bol pôvodný preukaz pôvodu stratený, prípadne pes, ktorému preukaz pôvodu patril bol odobratý do útulku, odchytený, alebo zabavený políciou. Zahraničný majiteľ žiada o vydanie duplikátu prostredníctvom chovateľa alebo prostredníctvom svojej strešnej organizácie. V prípade, že pes mal riadne vydaný exportný preukaz o pôvode psa môže žiadosť podať aj zahraničný majiteľ evidovaný v plemennej knihe ako majiteľ daného psa. Žiadosť sa podáva na príslušnom tlačive na ktorom majiteľ potvrdzuje vlastnoručne pravdivosť všetkých uvedených údajov. Duplikát preukazu o pôvode psa sa vydáva po zverejnení žiadosti na webovej stránke ÚKK po uplynutí 30 kalendárnych dní ak Plemennej knihe UKK nebudú doručené námietky. O dátume vydania rozhoduje dátum zverejnenia na webovej stránke.
- D) Po vydaní opisu a duplikátu sa pôvodný preukaz o pôvode stáva neplatným.

6. Exportný preukaz o pôvode psa – vývoz psa do zahraničia

- A) Exportný preukaz pôvodu psa, ktorý spĺňa všetky náležitosti preukazu o pôvode psa, je určený pre jedincov na vývoz do zahraničia a zároveň je k nemu vystavený súhlas na vývoz.
- B) O vystavenie exportného preukazu o pôvode môže požiadať chovateľ, alebo majiteľ konkrétneho jedinca.
- C) Podmienky pre vystavenie exportného preukazu pôvodu psa sú:
 - 1) Doloženie originálu preukazu o pôvode psa, so zápisom o zmene majiteľa a podpisom chovateľa na jeho zadnej strane.
 - 2) Vyplnené a podpísané tlačivo - žiadosť o exportný preukaz o pôvode psa.
 - 3) Pri vystavení exportného preukazu pôvodu o ktorý požiada chovateľ súčasne s prihláškou na zápisu šteniat, nebude účtovaný poplatok za domáci preukaz pôvodu. V prípade, že uvedený jedinec nebude vyvezený, bude mu na žiadosť chovateľa vystavený domáci preukaz pôvodu za poplatok bežný neexportného preukazu pôvodu.
- D) Exportný preukaz o pôvode psa možno vystaviť iba na fyzickú osobu. Nákup a predaj alebo vývoz psov prostredníctvom obchodných organizácií je neprípustný.
- E) Exportný preukaz o pôvode psa sa odovzdáva resp. zasiela iba osobe uvedenej ako chovateľ alebo ako predchádzajúci majiteľ.

7. Import - dovoz psa zo zahraničia

- A) Jedinec dovezený zo zahraničia, ktorý je v trvalom vlastníctve slovenského majiteľa, alebo v prípade sučky aj pri zapožičaní na vrh, musí byť zapísaný v slovenskej plemennej knihe.

- B)** Majiteľ jedinca dovezeného zo zahraničia, musí predložiť k registrácii importu nasledovné:
- 1) originál exportného preukazu o pôvode psa, ktorý je vystavený členskou organizáciou FCI, alebo zmluvným partnerom FCI, kde je nevyhnutné aby bolo uvedené aj jeho meno a priezvisko s adresou
 - 2) potvrdenie od poradcu chovu, príp. veterinárneho lekára, o vykonaní kontroly tetovacieho čísla alebo čísla čipu dovezeného jedinca. Potvrdenie musí vystaviť poradca chovu, resp. veterinárny lekár na Slovensku, nie zo zahraničia. Tetovanie alebo čipovanie musí byť vykonané u chovateľa, nie dodatočne po dovezení jedinca na Slovensko.
- C)** Ak pes nie je ani tetovaný, ani začipovaný musí si dať majiteľ na vlastné náklady vykonať testy DNA na preukázanie pôvodu k registrácii prihlasovaného psa. Bez tohto potvrdenia nebude plemenná kniha UKK registrovať dovezeného jedinca.
- D)** Preukaz o pôvode, ktorý nie je písaný latinkou musí byť doložený overeným prepisom.

8. Zápis do registra

Register je súčasťou plemennej knihy SPKP. Preukazy o pôvode vystavené pre jedince zapísané do registra sú výrazne odlišené od preukazov pôvodu jedincov riadne zapísaných v plemennej knihe.

Do registra sa zapisujú:

- jedince zo zahraničných registrov plemenných kníh FCI v prípade uznaných aj neuznaných plemien – rázov, na základe žiadosti majiteľa.
- Jedince plemien alebo rázov neuznaných FCI a to i vtedy ak nemajú kompletne tri generácie pôvodu, sa zapisujú na základe žiadosti majiteľa a odporúčania chovateľského klubu, ktorý plemeno zastrešuje, pri dodržaní ďalších predpisov a nariadení FCI a SKJ (1). V prípade neodporúčania príslušným chovateľským klubom, má majiteľ právo odvolať sa na Prezídium ÚKK, ktoré rozhodne s konečnou platnosťou. Jedince uvedené v pôvodnom preukaze pôvodu sa budú akceptovať na základe odporúčania chovateľského klubu, ktoré plemeno spravuje. V prípade neodporúčania akceptovania jedincov v pôvodnom preukaze pôvodu príslušným chovateľským klubom, bude v preukaze pôvodu uvedené: „pôvod neznámy“.
- jedince uznaných plemien FCI ak boli importované z nečlenských organizácií FCI a to na základe žiadosti majiteľa a odporúčania chovateľského klubu, ktorý plemeno zastrešuje, pri dodržaní ďalších predpisov a nariadení FCI a SKJ (1) V prípade neodporúčania príslušným chovateľským klubom, má majiteľ právo odvolať sa na Prezídium ÚKK, ktoré rozhodne s konečnou platnosťou. Jedince uvedené v pôvodnom preukaze pôvodu sa budú akceptovať na základe odporúčania chovateľského klubu, ktoré plemeno spravuje. V prípade neodporúčania akceptovania jedincov v pôvodnom preukaze pôvodu príslušným chovateľským klubom, bude v preukaze pôvodu uvedené: „pôvod neznámy“.
- jedince uznaných plemien FCI, ktoré nemajú doložené 3 generácie čistokrvných jedincov sa do registra môžu zapísať na základe žiadosti majiteľa, odporúčania

- chovateľského klubu, ktorý plemeno zastrešuje a na základe platných podmienok predpísaných FCI, alebo SKJ pre tento úkon. (1) V prípade neodporúčenia príslušným chovateľským klubom, má majiteľ právo odvolať sa na Prezídium ÚKK, ktoré rozhodne s konečnou platnosťou.
- Do registra plemennej knihy spravovanej ÚKK nemôžu byť zapísané jedince neuznaných plemien a rázov, ak v čase ich narodenia bolo plemeno zastrešené v niektorom chovateľskom klube ÚKK (SKJ), šteňatá boli narodené na Slovensku po 1. 7. 2013, boli odchované slovenskými chovateľmi a po narodení boli zapísané v inej plemennej knihe ako tej, ktorú spravuje niektorá organizácia SKJ.

Šteňatám narodeným v registri sa vystavuje preukaz o pôvode so všetkými bežnými identifikačnými údajmi a všetkými predkami ktoré sú v dokladoch rodičov uvedené.

Poznámka: Bod č. 8 Zápis do registra je platný v tejto podobe len do prijatia samostatného Predpisu SKJ pojednávajúceho o zápise jedincov do registra, ktorý následne nahradí tento bod v plnom rozsahu.

(1) Rokovací poriadok FCI čl. 8 bod 4: Pes s neuznaným preukazom o pôvode môže byť zapísaný do Registra plemennej knihy, pokiaľ bol tento jedinec posúdený rozhodcom s kvalifikáciou pre príslušné plemeno. Jeho odchovy od štvrtej generácie môžu byť zapísané v Plemennej knihe. To isté sa vzťahuje na psov bez preukazu o pôvode.

9. Preukaz pôvodu pre neštandardných a na chov a výstavy nevhodných jedincov

- A)** Preukaz pôvodu pre neštandardných a na chov a výstavy nevhodných jedincov je vydaný na základe požiadavky chovateľského klubu na šteňatá, ktoré nezodpovedajú štandardu plemena sfarbením, štruktúrou srsti prípadne inými plemennými znakmi.
- B)** Preukaz pôvodu pre neštandardných a na chov a výstavy nevhodných jedincov môže byť vydaný individuálne jedincom s vážnymi anatomickými, alebo morfológickými nedostatkami, ako je napríklad kryptorchizmus a to na základe individuálnej požiadavky klubu prostredníctvom poradcu chovu, alebo chovateľa.
- C)** Preukaz pôvodu pre neštandardných a na chov a výstavy nevhodných jedincov sa výrazne odlišuje od preukazu pôvodu a exportného preukazu pôvodu. Je označený textom v slovenčine: „Preukaz pôvodu neštandardného a na chov a výstavy nevhodného jedinca“ ako aj v jednom jazyku FCI.
- D)** Jedincom ktorému bol vystavený preukaz pôvodu pre neštandardných a na chov a výstavy nevhodných jedincov nemôže byť vydaný exportný preukaz pôvodu, avšak v prípade požiadavky chovateľa mu môže byť vystavené vývozné povolenie.

10. Mená šteniat

- A) Chovateľ zapisuje mená šteniat, tak ako je uvedené v bode 1, odst. C. tohto poriadku.
- B) Šteňatám nesmú byť dané mená: - hanlivé a urážajúce - také ktoré sú názvami, alebo skratkami kynologických organizácií v rámci štruktúr FCI, SKJ a ÚKK - zavádzajúce vo vzťahu k zadávaným oceneniam, titulom, čakanstvám, skúškam a iným bežne používaným údajom - chovateľských staníc, ktoré sú uvedené do 4 generácie predkov daného jedinca. Tieto môžu byť použité len oproti písomnému súhlasu majiteľa dotknutej chovateľskej stanice, ktorý musí byť priložený k žiadosti o zápis šteniat.

11. Záverečné ustanovenia

- A) Všetko tu nespomenuté upravujú Medzinárodný chovateľský poriadok FCI, Chovateľský poriadok SKJ a chovateľské poriadky príslušných chovateľských klubov.
- B) Zápisný poriadok ÚKK je platný odo dňa 1.1.2016 a vzťahuje sa na šteňatá narodené po 1.1.2016.

BONITAČNÝ PORIADOK PRE PLEMENO HOVAWART

Všeobecné ustanovenia

Úspešné absolvovanie bonitácie je základnou podmienkou pre zaradenie jedinca do chovu. Jej účelom je ohodnotiť každého jedinca (ohodnotenie je vyjadrené bonitačným kódom) a posúdiť, či je vhodný pre ďalšiu plemenitbu. Pridelený bonitačný kód, spolu s Preukazom pôvodu predstavujú základné informácie, ktoré potrebuje poradca chovu aby mohol vybrať kombináciu najvhodnejších jedincov, ktorí sú čo do exteriéru, zdravotného stavu a povahy vhodní pre chov a ďalší rozvoj plemena. Bonitáciu môže absolvovať každý jedinec iba jedenkrát v živote. Iba pri neúspešnom výsledku v hodnotení povahy, prípadne ak bolo konštatované, že daný jedinec nemá ukončený rast, môže pes bonitáciu ešte 1x opakovať. Pri opakovanej bonitácii sa poplatok platí ešte raz, s výnimkou hárovej suky, alebo psa / suky, ktorým bolo bonitačnou komisiou odporúčané bonitáciu opakovať.

Usporiadateľ bonitácie na Slovensku je SHK. Miesto a dátum bonitácie určuje výbor SHK podľa potrieb plemena. Na bonitácii musia byť predvedení minimálne traja jedinci a maximálne 20 v jeden deň. Bonitácia sa nemôže uskutočniť v deň konania výstavy, ktorej sa bonitovaní jedinci účastnia.

Bonitačná komisia je navrhnutá výborom SHK. **Pracuje v trojčlennom zložení: rozhodca pre výkon, rozhodca pre exteriér a člen výboru.**

Rozhodnutie bonitačnej komisie je konečné. V prípade negatívnych výsledkov majiteľ psa nemá nárok na náhradu škody, ktorá mu v dôsledku negatívneho výsledku vznikla. Majiteľ psa zodpovedá za škody spôsobené jeho psom.

Na bonitácii sa nesmú zúčastniť jedinci chorí, prípadne z choroby podozriví.

Zvod mladých

Absolvovanie zvodu mladých je nutnou podmienkou pre účasť na bonitácii.

Podmienky:

- vek 6 – 18 mesiacov
- čistokrvnosť overená PP
- u importovaných jedincov je potrebná pre registrácia v SPKP SKJ

Pri zvide sa posudzuje exteriér jedinca s dôrazom na poukázanie ako kladov tak aj nedostatkov. Hodnotí sa vývoj jedinca a kontroluje sa stav chrupu. Majiteľ predvádzaného jedinca je oboznámený s prípadnou možnosťou korekcie nedostatkov.

Výsledok zvodu sa zapisuje do zvodovej karty, ktorej originál obdrží majiteľ jedinca.

Zvod mladých a bonitáciu nemôže jedinec absolvovať v jeden deň.

Podmienky účasti na bonitácii

- bonitovaní jedinci musia v deň bonitácie dosiahnuť vek u psov 24 mesiacov a u súk 18 mesiacov
- čistokrvnosť musí byť osvedčená PP vydaným plemennou knihou uznávanou FCI
- účasť na zvode mladých vo veku 6 – 18 mesiacov,
- absolvovaný RTG na dyspláziu bedrových kĺbov vo veku minimálne 16 mesiacov s vyhodnotením na SHK určenom pracovisku (od 1.6.2013 – Zvieracia klinika plus Trnava – MVDr. Ivan Pašek)
- výsledok si majiteľ nechá potvrdiť do PP
- RTG snímka musí byť vyhotovená v plnej narkóze psa. Iné vyšetrenia sú dobrovoľné, ich výsledky budú uvedené v bonitačnej karte psa/suky ako aj pri prezentácii chovných jedincov na webstránke klubu.
- do chovu je prípustný výsledok RTG DBK max. 1/1 resp. B u súk, u psov 0/0, resp. A. Psy s hraničným stupňom DBK, t. j. 1/1, 0/1, 1/0, resp. B majú v zmysle chovateľského poriadku obmedzené krytie na jeden vrh
- výstavné ocenenie minimálne „veľmi dobrý“ z triedy mladých alebo dospelých získané na výstave so zadávaním CAC SR (národná, medzinárodná, špeciálna alebo klubová).

Priebeh bonitácie

Pre hladké zabezpečenie priebehu bonitácie musí byť zabezpečená dostatočne veľká plocha s možnosťou ukrytia a odkladania psov, ktorí sa zúčastňujú bonitácie. Meracia šibenica na zisťovanie kohútikovej výšky, meracie pásмо dl. 150 cm, ochranné oblečenie figuranta, rukáv, plenta na ukrytie figuranta, príp. terénna skrýša.

Bonitácia pozostáva:

1. Z posúdenia exteriéru jedinca včítane merania potrebných mier. Záznam vyhodnotenia sa robí do predtlačeneho formulára (bonitačná karta), ktorý zahŕňa detailné a kompletne zhodnotenie v zmysle štandardu plemena.
2. Z posúdenia povahy, ktorá sa hodnotí počas celého priebehu bonitácie. Počas skúšky povahy musí pes preukázať, že má vyrovnanú povahu.

Pri skúške povahy sa hodnotí:

- a) správanie psa počas merania a predvádzania
- b) správanie psa pri prechode skupinou osôb a reakcia na strelbu
- c) odvaha a bojovnosť, podľa kritérií skúšky SVV1, (napadnutie psovoda - bez povinného zákusu).

- a) Pes počas merania, kontroly zubov, kontroly semenníkov a predvádzania v kruhu nesmie prejavovať známky strachu a/alebo agresivity.
- b) Psovod s upútaným psom prechádza určeným smerom, kde sa stretáva so skupinkou (min. piatich) pohybujúcich sa osôb. Do skupinky vstúpi 2-krát, pričom pohybom opíše tvar číslice 8. Pri druhom prechode sa zastaví v strede skupinky. Pes má vtedy sedieť pokojne pri nohe psovoda. Keď sa psovod zastaví, zastaví sa aj pohyb osôb v skupinke. Jeden člen skupinky pristupuje k psovodovi, predstaví sa a skontroluje psovi tetovanie v uchu. Pes pri tom nesmie prejavovať známky strachu ani agresivity. Pes môže mať nasadený náhubok. Počas prechodu skupinou osôb dáva rozhodca pokyn k streľbe. Streľba sa opakuje aj počas prechodu psovoda so psom od skupinky k úkrytu figuranta. Pri vedení psa by mala byť vôdzka voľnejšia (pes by nemal ťahať), aby bolo možné objektívne posúdiť prípadnú strachovú reakciu na streľbu. Pes nesmie reagovať na streľbu strachom, pokusom o útek, ani agresívne.
- c) Rozhodca pri skúške odvahy a bojovnosti má k dispozícii figuranta. Na pokyn rozhodcu ide psovod s upútaným psom určeným smerom k úkrytu. Keď je psovod asi 10 m od úkrytu, figurant vystúpi z úkrytu a kráča smerom na psovoda so psom. Na povel psovoda „Stojte!“ sa figurant zastaví na vzdialenosť 4-5 metrov od psovoda a začnú pokojný rozhovor. Ak sa pes správa agresívne (vidí a cíti ochranný rukáv), psovod ho môže upokojovať (stretnutie sa môže opakovať, kým sa pes neupokojí). Hneď ako sa pes upokojí, rozhovor medzi psovodom a figurantom sa mení na hádku a vyvrcholí napadnutím psovoda (figurant pritom naznačí psovi údery palicou). Pes musí ihneď reagovať razantným protiútokom alebo blokovaním figuranta. V okamihu útoku psovod nepustí vodidlo, ale ponechá psovi voľnosť na vykonanie zákroku na celú dĺžku vodidla. Pri veľmi dobre zvládnutom psovi je možné pri protiútoky pustiť vôdzku a tým umožniť psovi lepší priestor na obranu psovoda. Oproti SVV1 pes nemusí vykonať zákus, ale musí rýchle a nekompromisne brániť psovoda na celú dĺžku vodidla. Na pokyn rozhodcu figurant ukončí útok a zostane pokojne stáť. Psovod môže psa ovplyvniť povelom na pustenie figuranta, resp. ukludnenie. Pes prechádza do kludu a so psovodom odchádza na povel rozhodcu určeným smerom. Znovu prechádzajú skupinkou osôb, tu sa hodnotí „odreagovanie“ psa.

Ohodnotenie povahy:

(osobitne sa hodnotí každý z bodov)

Pre hodnotenie podľa bodov a a b:

- A – istý, priateľský, sebavedomý
- B – veľmi priateľský alebo spočiatku nepokojný, neskôr ako A
- C – trvalo nepokojný, bez príznakov strachu
- D – nervózny, napadajúci, nedá sa upokojiť
- E – ustráchaný alebo agresívny, reakcia na streľbu (evidentný strach, snaha o útek)

Hodnotenie bojovnosti – c:

- A – razantný útok na celú dĺžku vodidla resp. blokácia, neuhýba na náznaky úderov
- B – prudký útok, na náznaky úderov palicou prechodne uhýba
- C – pomalšie nasadenie k útoku, na údery palicou uhýba, resp. uhýba aj figurantovi, ale ostáva v obrannom postoji
- D – na ohrozenie nereaguje, zostáva flegmaticky pri nohe psovoda,
- E – reaguje úplne pasívne alebo útekom,

Povahu hodnotí trojčlenná bonitačná komisia v zložení: delegovaný rozhodca pre výkon, rozhodca pre exteriér a člen výboru klubu (výcvikový referent). Výsledná známka je určená po dohode všetkých troch členov bonitačnej komisie.

Pre zaradenie do chovu musí byť ohodnotenie medzi A – C. Pri ohodnotení D a E nie je jedinec vhodný pre chov.

Bonitačný kód

Bonitačný kód vychádza z hodnotenia v bonitačnej karte a charakterizuje jedinca po všetkých stránkach. Skladá sa z nasledovných častí: **celkový vzhľad** (typ) / **opis / povaha**.

Výsledok bonitácie

Po celkovom zhodnotení predvedeného jedinca komisia udelí výsledné hodnotenie: **chovný** – u jedincov bez závažných väd, kde je predpoklad udržania minimálne doterajšieho stavu a úrovne hovawartov ako v exteriéri, tak aj v povahe.

nechovný – u jedincov s vadou alebo vadami vylučujúcimi z chovu po stránke exteriéru v zmysle štandardu plemena. Rovnako aj u jedincov, ktorí sa po stránke povahy prejavujú ako úplne bojzliví, reagujúci na strelbu, flegmatickí alebo nadmierne agresívni.

Bonitačná komisia môže povoliť opakovanie skúšky povahy.

Záverečné ustanovenia

Údaje o bonitácii jedincov sa zaznamenávajú do bonitačnej karty. Celkový výsledok a získané hodnotenie sa zaznamenáva do preukazu o pôvode psa. Oba záznamy potvrdzuje bonitačná komisia.

Bonitačná karta sa vypisuje dvojmo, s týmto určením:

- ⇒ originál pre majiteľa psa
- ⇒ kópia pre poradcu chovu

Povinnosťou poradcu chovu, alebo určeného člena bonitačnej komisie je v najbližšom termíne od konania bonitácie zverejniť výsledky bonitácie a zvodu mladých v Spravodajcovi SHK, na webovej stránke klubu, príp. v kynologickej revue aj s hodnotením jedincov. Zaradenie do registra chovných jedincov vykoná SPKP na žiadosť majiteľa v zmysle Zápisného poriadku UKK.

ZVOD PLEMENNÍKOV

Zvod plemenníkov sa poriada za účelom posúdenia úrovne a stavu chovných psov. Posudzuje sa celkový stav každého plemenníka, chovatelia sú oboznámení s jeho výstavnými výsledkami. Zhodnotí sa jeho doterajšie pôsobenie v chove.

Pri zvide sa môže usporiadať súťaž o najlepšieho plemenníka. Súťaže sa musí zúčastniť plemenník s min. tromi svojimi priamymi potomkami. Títo však musia byť aspoň od dvoch matiek.

VÝSTAVY

Vznik psích výstav sa datuje asi do prvej polovice 19. storočia, keď v mnohých krajinách bolo zakázané usporiadanie psích zápasov. Chovatelia psov však mali snahu aj naďalej na verejnosti prezentovať svoje chovateľské úsilie. V počiatkoch neexistovali žiadne pravidlá na posudzovanie. Vznikla potreba založenia Medzinárodnej kynologickej organizácie (FCI), ktorej poslaním je riešiť otázky dôležité pre kynológiu v medzinárodnom meradle. Prijíma patronát nad medzinárodnými výstavami psov, chráni a eviduje chovné stanice, schvaľuje nové plemená a ich štandardy. Postupom času boli vypracované presné popisy – štandardy pre jednotlivé plemená. Právo na vypracovanie štandardu a jeho zmeny má iba štát, z ktorého dané plemeno pochádza. FCI vypracovala návod na popis štandardu, tak aby bola zachovaná jednotnosť popisov. Štandard plemena, ktorý schválila FCI je záväzný pre všetky jej členské štáty. Slovensko je prostredníctvom Slovenskej kynologickej jednoty asociovaným členom FCI.

Účel

V súčasnom období výstavy slúžia ako spoločenské udalosti, na ktorých sa stretávajú majitelia a milovníci psov. Pre chovateľov je to zároveň možnosť porovnať do akej miery sa im darí dochovať jedince, ktoré sa čo najviac približujú štandardu daného plemena.

Na výstave sa môžu predvádzať iba jedince s PP. Nie všetci majitelia psov s PP sa však chcú so svojimi jedincami výstav zúčastňovať. Avšak pre tých, ktorí sa chcú venovať chovu čistokrvných psov s PP, je účasť minimálne na jednej národnej resp. medzinárodnej, či špeciálnej alebo klubovej výstave, nutnou podmienkou pre zaradenie ich zvierat do chovu.

Základné informácie

Podľa rozsahu rozdeľujeme výstavy na: oblastné, klubové a špeciálne, národné a medzinárodné. Každý majiteľ psa s PP sa môže sám rozhodnúť na akej a ktorej výstave svojho psa predvedie. Na výstavách posudzujú exteriér psov kvalifikovaní rozhodcovia, ktorí pri posudzovaní vychádzajú z platného štandardu.

Exteriér sa hodnotí známkami: výborný, veľmi dobrý, dobrý, dostatočný a nedostatočný.

Mladé jedince do veku 9 mesiacov sú hodnotené známkami veľmi nádejny a nádejny. Okrem toho najlepší jedinci podľa druhu výstavy môžu byť ocenení aj ďalšími titulmi ako napr. víťaz triedy, Národný víťaz, CAC – kandidát na šampióna krásy, CACIB – kandidát na medzinárodného šampióna krásy, BOB – víťaz plemena FCI, BIG – víťaz skupiny FCI, BIS – víťaz výstavy. Na klubových výstavách sa zadáva titul „Klubový víťaz“, na Špeciálnej výstave sa zadáva titul „Víťaz Špeciálnej výstavy“. Na výstavách sú jedince posudzované v rozličných triedach, ktoré sú rozdelené jednak podľa pohlavia a veku a jednak podľa toho, či majú zloženú pracovnú skúšku, alebo či získali titul šampióna. Pes môže byť na jednej výstave prihlásený iba do jednej triedy.

Rozdelenie do tried:

šteniat	4 – 6 mesiacov
dorast:	6 – 9 mesiacov
mladých:	9 – 18 mesiacov
medzitrieda:	15 – 24 mesiacov
otvorená:	od 15 mesiacov
pracovná:	od 15 mesiacov, (podmienka: skúška z výkonu)
šampiónov:	od 15 mesiacov (podmienka: titul šampióna, Ch.)
veteránov:	od 8 rokov

Pri príchode na výstavu je potrebné si preštudovať výstavný katalóg, kde sú vypísané triedy a rozdelenie do tried, tituly a podmienky ich udelenia na danej výstave ako aj skontrolovať správne zaradenie vášho psa.

Výstavný poriadok je uverejnený na web stránke SHK a na stránke SKJ: www.skj.sk.

Príprava na výstavu

Snahou každého vystavovateľa je predviesť svojho psa čo najlepšie a dostať čo najvyššie ocenenie. Aby predvedenie nebolo len vecou náhody, je potrebné ako seba, tak aj psa na výstavu pripraviť. Príprava psa na výstavu zahŕňa ako exteriérovú prípravu, tak aj prípravu poslušnosti. Nie poslušnosti s akou sa stretávame na cvičiskách (resp. skúškach z výkonu), ale v zmysle ovládateľnosti pri predvádzaní vo výstavnom kruhu, ako je uvedené ďalej. Vystavovaný pes by mal byť predvedený vo výstavnej kondícii. Pes musí byť predvádzaný bez náhubku, obojok nesmie byť ostnatý príp. sťahovací. Psa v deň výstavy zásadne nekrmíme (odporúča sa nekrmiť ani deň pred výstavou), pes lepšie znáša výstavný ruch.

Exteriérová príprava hovawarta nie je veľmi náročná. Obyčajne stačí pravidelné vyčesanie srsti 1 - 2 krát v týždni a pred výstavou o niečo častejšie. Pozor: psa nikdy pred výstavou nekúpte šampónom. Odmastená srst je ľahká, odstavajúca a skučeravie (to je vada v zmysle štandardu). Jej vyrovnanie môže trvať až dva týždne. Ak je skutočne potrebné psa okúpať, je treba použiť kvalitný šampón a následne kondicionér (zabraňujúci kučeraveniu), použiť iba vlažnú (takmer studenú) vodu a psa vysušiť sušičom, mierne teplým vzduchom za sústavného prečesávania v smere rastu srsti.

Psovi je tiež potrebné vyčistiť uši ak treba, aj oči a odstrániť zubný kameň.

Príprava správania psa je časovo náročnejšia, avšak rovnako dôležitá. Každý pes sa musí vedieť pohybovať medzi neznámymi ľuďmi, nesmie byť agresívny ani bojazlivý. V kruhu je pes vedený po ľavej ruke psovoda, podľa pokynov rozhodcu v chode alebo kluse. Pohyb je potrebné nacvičovať na voľnom priestranstve. Precvičujeme chôdzu v kroku a v kluse v smere proti pohybu hodinových ručičiek. Pes sa pohybuje na voľnom vodidle, nesmie ťahať a nesmie byť ani ťahaný psovodom. Pes a psovod musia pôsobiť ako harmonická jednotka. Pes si musí nechať rozhodcom prehliadnúť chrup, prehmatať celé telo, vrátane chvosta, samcom sa kontrolujú aj pohlavné orgány. Na tieto úkony treba psa pripravovať už od šteňacieho veku. Ak sa pes vo výstavnom kruhu nedá skontrolovať, prípadne je pri kontrole agresívny, je pes z posudzovania vylúčený. Taktiež je vhodné nacvičiť so psom výstavný postoj. Hrudníkové končatiny pri ňom smerujú kolmo a rovnobežne k zemi. Panvové končatiny musia byť postavené tak, aby vnútorná končatina (smerom k rozhodcovi) bola posunutá o kúsok dozadu od vonkajšej končatiny. Je to postoj, do ktorého sa musí pes postaviť, keď o to rozhodca požiada, pretože pri ňom vypracováva časť posudku. Je ideálne, ak sa pes vie „postaviť sám“, bez dodatočného naprávania majiteľom. Aj to je otázka cviku.

Správanie sa na výstave

Rozhodca vystavuje na každého psa posudok, kde opíše jeho klady ale hlavne vady. Venujte jeho hodnoteniu pozornosť, aby ste vady, ktoré je možné odstrániť v budúcnosti odstránili. Rozhodnutie rozhodcu je konečné a nemenné, ak nie je priaznivé prijmime ho športovo. Neúspechom na prvej výstave sa netreba nechať odradiť. Aj rozhodca je len človek a jeho názor je predsa len subjektívny. Zápis výsledkov do PP je na vôli majiteľa. Zvyčajne sa vykonáva vo výstavnej kancelárii a nie v kruhu.

Podľa štatútu FCI na psa, ktorý je predvádzaný v kruhu sa nesmie volať spoza kruhu, ani hračkou príp. loptičkou upútať jeho pozornosť – možnosť diskvalifikácie. Predviesť psa môže psovod, ktorý s ním vstúpil do kruhu, výmena psovodov je proti štatútu FCI.

Vylúčenie

Z účasti na výstave sú vylúčené psy choré, po úraze, suky v druhej polovici gravidity, a kojace. Taktiež psy v majetku osôb, ktorým bolo zakázané vystavovať. Rozhodca musí vylúčiť psa, ktorý je agresívny alebo hryzie.

Základný spôsob klasifikácie psov na výstavách

- Výborná** toto hodnotenie môže byť zadané len jedincovi, ktorý sa najviac približuje ideálu, ako ho popisuje štandard, je typickým predstaviteľom svojho plemena a je vo výbornej výstavnej kondícii. Musia u neho prevažovať klady nad drobnými, nie však zásadnými morfológickými nedostatkami. Musí mať harmonickú a vyrovnanú povahu a byť ovládateľný, posudzuje sa i spôsob predvedenia.
- Veľmi dobrá** môže byť priznaná len psovi, ktorý je typickým predstaviteľom svojho plemena, má vyvážené proporcie, jeho klady prevažujú nad drobnými, nie však zásadnými morfológickými nedostatkami a je vo výbornej kondícii. I toto hodnotenie môže byť zadané len inak prvotriednemu, vysokokvalitnému jedincovi.
- Dobrá** udeľuje sa psovi, ktorý síce je dostatočne výrazným predstaviteľom svojho plemena, jeho exteriér má však už i výraznejšie nedostatky, nie však vady vyraďujúce z chovu.
- Dostatočná** je hodnotenie prideľované jedincovi, ktorý má síce znaky svojho plemena, nie je však jeho typickým predstaviteľom a v porovnaní so štandardom má množstvo vážnejších nedostatkov a chýb, nie však vady vyraďujúce z chovu.
- Diskvalifikovaný** vylúčený je jedinec s vadami, ktoré štandard uvádza ako vylučujúce z chovu, psy agresívne a neovládateľné, ktoré v dôsledku ich správania nie je možné objektívne posúdiť (napr. skontrolovať im zhryz). Psy u ktorých bol vykonaný operatívny zákrok za účelom vylepšenia exteriéru, teda zakrytia vady, teda i psy, ktoré pôsobia dojmom, že prekonalí nejakú operáciu, alebo úraz, prípadne im bol odstránený, alebo im vypadol niektorý zo zubov a túto skutočnosť nemajú zapísanú v preukaze pôvodu.
- Diskvalifikovaný môže byť i pes, ktorého majiteľ hrubo porušil pravidlá výstavného poriadku (napríklad trestanie a bitie psa v kruhu), prípadne na požiadanie nepredloží vedúcemu kruhu PP psa. Posudzovateľ môže odmietnuť posúdiť psa, ktorý nastúpi do kruhu neskoro.

Na záver

Pred tým, ako sa sami rozhodnete po prvý krát predviesť svojho štvornohého priateľa vo výstavnom kruhu, zájdite sa pozrieť na výstavu, ktorá sa koná vo vašom okolí. Tam sami najlepšie uvidíte, čo všetko potrebujete vy a váš pes vedieť, aby ste ho na výstave predviedli dôstojne a potom si nevychítali, že aj vašou neznalosťou bolo hodnotenie znížené.

Nezabudnite však, že ak sa chcete zúčastniť so svojim psom výstavy musíte:

- zasláť včas vyplnenú prihlášku s potvrdením o zaplatení výstavného poplatku podľa propozícií organizátora výstavy
- pri vstupe na výstavu predložiť očkovací preukaz psa
- nastúpiť včas do kruhu na posudzovanie
- nerušiť ako svojim, tak aj správaním vášho psa účastníkov výstavy.

Nezabudnite však, že najväčšou klubovou udalosťou je klubová a špeciálna výstava SHK. Na týchto výstavách sa zvyčajne zide najviac hovawartov a posudzujú tu skutoční odborníci. Ocenenie z takejto výstavy má aj najväčšiu váhu, nakoľko posudzujú odborníci na toto plemeno. Malo by byť povinnosťou každého člena SHK pravidelne predvádzať svojho psa na klubových výstavách.

KLUBOVÉ SÚŤAŽE

V rámci SHK prebieha každoročne súťaž o najlepšieho psa/suku roka a súťaž o titul „klubový šampión“ a súťaž o najúspešnejšieho pracovného hovawarta.

Súťaž „Pes / suka roka“

Do súťaže sa započítavajú body za dosiahnuté umiestnenia na výstavách s udeľovaním CAC alebo CACIB a oblastných výstavách, body za úspešne absolvované skúšky z výkonu sa nezapočítavajú.

Výsledky súťaže sú každoročne vyhlásené na ČS/VČS resp. na KV alebo ŠV.

Dosiahnuté výsledky s menami psov/súk a ich majiteľov sú zverejnené v najnovšom klubovom spravodajcovi a na webovej stránke klubu. Prví traja jedinci sú odmenení. Ceny si musí majiteľ (alebo ním poverená osoba) prevziať osobne pri vyhlasovaní výsledkov! Prihlášky do súťaže spolu s kópiou PP je potrebné poslať vždy k termínu uzávierky referentovi pre výstavu. Do súťaže sa uznávajú výsledky z výstav potvrdené v PP resp. v dodatku k PP a výsledky z posudkov.

Ocenenie	Body	Ocenenie	Body
Nádejny, dobrý	1,00	Oblasťný, Krajský víťaz mladých	4,50
Veľmi nádejny, veľmi dobrý	2,00	Oblasťný/krajský víťaz	5,00
Výborný bez poradia	3,00	Najlepší/Najkrajší pes-suka	6,00
Výborný 4	3,25	Najkrajší mladý, Víťaz mladých	6,00
Výborný 3	3,50	Národný víťaz, Víťaz SR	7,00
Výborný 2	3,75	Najkrajšie šteňa, dorast na KV/ŠV	5,00
Výborný 1, víťaz triedy	4,00	Najkrajší veterán na KV/ŠV	6,00
r.CAC	4,50	Najkrajší mladý na KV/ŠV	7,00
CAC,CAJC	5,00	Klubový víťaz, víťaz ŠV	10,00
r.CACIB	7,00	Svet./Eur. víťaz mladých, veteránov	9,00
CACIB	8,00	Svetový víťaz, Európsky víťaz	12,00

Víťaz plemena - BOB = +5,00

Umiestnenie (1.,2. a 3. miesto) v záverečných súťažiach na CVP, NVP, MVP * = + 5,00

BOV (najkrajší veterán) + 6 bodov

BOS (najkrajší opačného pohlavia) + 3 body

Príklad výpočtu

na MVP pes/suka získal/a ocenenia V1, CAC, CACIB, BOB

Body: ráta sa najvyššie ohodnotenie - v tomto prípade CACIB + najvyšší titul BOB: 8 + 5 = 13b

* záverečné súťaže MVP, NVP, CVP (podľa SKJ) :

Najkrajšie šteňa, Najkrajší dorast, Najkrajší mladý, Najlepší veterán, Najlepší z triedy čestnej, Najlepší zo skupiny - BIG, Najlepší z dňa - BOD, Najlepší pes výstavy - BIS

Súťaž „Najúspešnejší pracovný hovawart“

Do súťaže sa započítavajú body za zložené skúšky a dosiahnuté výsledky na pretekoch. K prihláške je potrebné pripojiť kópiu PP (výkonnostnej/pracovnej knižky) so zapísaným výsledkom, alebo kópiu potvrdenej bodovacej karty z pretekov. Dosiahnuté výsledky s menami psov/súk a ich majiteľov sú uverejnené v najbližšom klubovom Spravodajcovi a na klubovej webovej stránke po vyhodnotení súťaže o „Najúspešnejšieho pracovného hovawarta.“

Vyhlasenie prebiehania KV/ŠV SHK. Prihlášky sa posielajú do termínu uzávierky mailom výcvikovému referentovi.

Body	5	10	15	20	25	30	35
NSP	BH-SK		ZM	SVV1/ ZVV1	SVV2/ ZVV2 ZPS1	SVV3/ ZVV3 ZPS2	SPO/ZPO SPS
MSP		BH FPr1 UPr1 SPr1 StPr1	IPO-VO FPr2 UPr2 SPr2 StPr2 APr1 IPO ZTP	IPO1 FPr3 UPr3 SPr3 StPr3 APr2	IPO2 APr3	IPO3 FH1	IPO-FH FH2
KJ ČR Brno	ZOP	ZPU1		ZPU-2 ZPU-S			
ZŘO	OBZ	OB 1	OB 2	OB 3			
NSP ZT			SVZM	SPZP-R1 S1 P1 V1 L1	SPZP-R2 S2 P2 V2 L2	SPZP-R3 S3 P3 V3 L3	SNPZS
NZŘ			ZZZ	ZZP1 ZLP1 ZVP1 ZTV1 ZZS1	ZZP2 ZLP2 ZVP2 ZTV2 ZZS2	ZZP C ZLP C ZVP C ZTV C ZPJ	ZLP
MSP ZP			RH-E	RH-FA FLA TA LA A	RH-FB FLB TB LB B	RH-TC LC WC	
Iné	SOP ZZO	BGH 1 ZZO1	AD VZ1 PZV1 ZZO2	Canist. skúška VZ2, PZV2 ZZO3	VZ3 PZV3	ZPS2	

Klubový šampión

Tento titul môžu získať všetky psy / suky v majetku člena SHK, teda aj importované jedince a jedince v majetku zahraničných členov SHK.

Podmienky na priznanie titulu:

- splnenie bodového limitu (pes 300 bodov, suka 200 bodov)
- získanie niektorého z titulov: národný víťaz, res CACIB, CACIB,
- získanie titulu res. CAC alebo CAC na klubovej alebo špeciálnej výstave SHK

Titul bude priznaný po overení údajov v PP. Žiadosti o priznanie titulu, doložené kópiou PP posielajte referentovi pre výstavy. Diplom s titulom Klubový šampión SHK sa odovzdáva na ČS resp. VČS a na ŠV a KV SHK.

SYSTÉM BODOVANIA

VÝSTAVA	Oblastná	Národná	Klub./Špec.	Medzinár.	Európska	Svetová
Výborný (podľa por.)	4-3-2-1	6-5-4-3	11-10-9-8	10-9-8-7	10-9-8-7	12-11-10-9
Víť. triedy	3	5	9	7	9	11
Obl. víťaz	5	-	-	-	-	-
Res. CAC	-	5	9	7	9	11
CAC	-	8	15	12	14	16
BOB	-	12	20	16	18	20
BOS	-	8	16	10	12	16
Nár. víťaz	-	10	-	-	-	-
Víť. KV/ŠV	-	-	15	-	-	-
CAJC	-	8	13	12	14	16
res. CACIB	-	-	-	14	16	18
CACIB	-	-	-	16	20	25
Naj. mladý	-	12	18	14	20	25
Eur. víťaz	-	-	-	-	30	-
Svet. víťaz	-	-	-	-	-	50
BIG	-	20	-	25	40	60
BIS	-	30	-	40	50	70
Čak.šamp. IHF	-	-	30	-	-	-

Príklad pre sčítanie bodov. Pes získa na MVP titul BOB.

V1 - 10 bodov

CAC - 12 bodov

CACIB - 16 bodov

BOB - 16 bodov

Spolu = 54 bodov

DYSPLÁZIA BEDROVÝCH KLBOV

Poruchy rastu v bedrových kĺboch sú známe mnoho rokov. Dysplázia je vývojovým ochorením s polygénou dedičnosťou, preto mu v chove treba venovať náležitú pozornosť. Je označovaná ako dysplázia bedrových kĺbov (DBK). Jej následky pre psa môžu byť od bolesti, cez obmedzenie pohyblivosti až po chronické ochrnutie. K prudkému vývoju dysplázie môže dôjsť v prvom roku života zvieráťa, vplyvom rýchleho rastu, neprimeranej záťaže alebo v dôsledku poranenia.

Táto porucha sa vyskytuje hlavne u väčších plemien, ktoré majú končatiny viac zaťažené ako ľahšie psy. Na poruchy vývoja nepriaznivo pôsobí aj keď sú psy prekrmovaní, „previtamínovaní“, alebo majú nevyvážený prísun stravy.

Choroba je spôsobená nedostatočným vývinom kĺbovej jamky a bedrového kĺbu. Nerovnomerný rast kostí spôsobí poškodenie ich chrupavkovitých častí. Zmeny na bedrových kĺboch je možno dobre pozorovať na RTG snímkach.

Aby sa znížilo riziko a rozsah ochorenia ďalších generácií psov, do chovu sa zaraďujú jedinci u ktorých s výsledkom RTG DBK uvedeným v chovateľskom poriadku.

Z toho dôvodu je potrebné pred zaradením jedincov do chovu (pred bonitáciou) vyhotoviť **RTG vyšetrenie na DBK, ktoré je možné vykonať najskôr vo veku 16 mesiacov, ideálne vo veku 20 mesiacov.**

Stupeň dysplázie sa u nás hodnotí podľa medzinárodne uznanej tabuľky FCI nasledovne:

Nález DBK		Norbergov uhol (stupne)	
0	bez nálezu (HD frei)	A	105° a viac
1	hraničný (Übergangsform)	B	105°
2	ľahký (Leichte HD)	C	105 – 100°
3	stredný (Mittlere HD)	D	100 – 90°
4	ťažký (Schwere HD)	E	pod 90°

Výsledok sa uvádza v tvare „zlomku“ (vľavo / vpravo), pre ľavú a pravú zadnú končatinu (číselné označenie), resp. jedným písmenom. Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že v našom chove sa môžu použiť jedinci s max. hraničným nálezom DBK.

Aby bola zabezpečená jednotnosť a objektivita pri vyhodnocovaní výsledkov, Slovenský hovawart klub na základe rozhodnutia ČS (26.4.2013) od 1.6.2013 prešiel na systém centrálného vyhodnocovania rtg na DBK. **Vyhodnocovanie Vykonáva výhradne jedno pracovisko – Zvieracia klinika Pašek – MVDr. Ivan Pašek – Trnava.**

Na RTG vyšetrenie je potrebné psa vopred telefonicky objednať. Nakoľko sa vyšetrenie robí v úplnej narkóze, musí byť pes na lačno. Výsledok sa zapisuje do preukazu pôvodu.

V sporných prípadoch výsledkov RTG, môže majiteľ požiadať o opakované zröntgenovanie a vyhodnotenie jediné pracovisko v Košiciach: Chirurgická klinika Univerzity veterinárneho lekárstva, Komenského 73, 040 01 Košice.

STAROSTLIVOSŤ O GRAVIDNÚ SUKU

Suku odčervujeme 2 – 3 týždne pred predpokladaným háraním. Suku nikdy nedávajte očkovať tesne pred alebo po nakrytí!

Najlepšie je, ak sučku hneď od počiatku zvykáme na pôrodné miesto, ktoré má byť pohodlné, suché, s možnosťou vykurovania až do 20° a primeranej veľkosti (cca 3x2m).

V deň krytia a približne prvý týždeň po nakrytí doprajeme sučke úplný pokoj. Inak prvých päť týždňov gravidity nepotrebuje osobitnú opateru, najvhodnejšie je kŕmiť dvakrát denne kvalitným kompletným krmivom s 30% obsahu bielkovín.

Od 5. týždňa gravidity začína obdobie intenzívneho rastu plodov, ktoré trvá až do pôrodu. Suka prestáva byť schopná ich potreby kryť z bežnej kŕmnej dávky. V závislosti od predpokladaného počtu plodov treba zvyšovať denne množstvo krmiva o 0,5 – 1,5%. Na konci gravidity je teda kŕmna dávka zvýšená o 25 – 50%. V tomto období začíname sučku kŕmiť podľa potreby 3 – 5krát denne. Ku kompletným krmivám pre gravidné a dojčiacie sučky sa už neodporúčajú nijaké ďalšie prípravky. Ich pridávaním sa narušia odborne zostavované pomery týchto zmesí, čo môže mať vážne následky.

Vždy si však treba uvedomiť, že uvedené množstvo kŕmnej dávky je myslené na celý deň. Menej býva viac, suku treba pravidelne pozorovať.

Obézne suky majú problém s plodnosťou, zabreznutím i pôrodom a mávajú malý počet šteniat (1 – 3).

Pôrod

Približne 24 hodín pred pôrodom suka prestane prijímať potravu. Asi 12 hod pred pôrodom sa jej akoby zmenší, uvoľní brucho, poklesne dozadu, smerom dole.

Príznaky začínajúceho pôrodu:

nepokojný pohyb, častejšie močenie, rýchle povrchové dýchanie. Samotný pôrod začína odtokom plodovej vody, ktorý môže byť náhly alebo postupný. Priebeh pôrodu podrobne opisuje PROCHÁZKA, Z. 2005: Chov psů.

Najmä pri prvom vrhu bude sučka potrebovať vašu pomoc. Niektorým sučkám treba pomôcť pri uvoľňovaní šteniat z plodového obalu a prestrihnúť pupočnú šnúru cca 1,5 cm od brucha a dezinfikovať Septonexom. Ak sučka o šteňa nejaví záujem, natrieme časť jeho telička ušným mazom matky – tomu žiadna sučka neodolá a začne šteňa olizovať.

O priebehu pôrodu vedíme záznam, novonarodené šteňa zväžime pred prvým napitím (hmotnosť je cca 350 – 600g). Pokiaľ sučka skonzumuje zvyšky placent, netreba sa obávať. Následne po jej strávení sa často objaví mierna hnačka.

Priemerný počet šteniat je 7-10. Ponechávame všetky životaschopné šteniatka (ktoré majú sací reflex a sú bez anomálií).

STAROSTLIVOSŤ O ŠTENIATKA

V prvých hodinách života je dôležitý dostatok materského mlieka, resp. kolostra v prvom dni (pre získanie imunity). Dôležité je dostatočné teplo (šteniatka nemajú vyvinutú termoreguláciu), nebezpečný je prievan. Priestor, v ktorom je sučka so šteniatkami musí byť udržiavaný v suchu a čistote.

Spokojné šteniatka majú tučné brušká a ak necicajú, spokojne spia. Počas 7 – 9 dní sa má pôrodná hmotnosť šteniat zdvojnásobiť.

Kňučanie, nekludný pohyb, sú známkou nedostatku materinského mlieka., vtedy treba prikrmovať v dvoj – , až trojhodinových intervaloch, špeciálnym mliekom pre šteňatá (spôsob prípravy a dávkovanie podľa návodu). Chovateľ by mal mať (pre istotu) mlieko v zásobe. Pri šteniatkach hovawarta môžeme použiť detskú fľašu a mäkký cumlík. Pozor na vhodnú veľkosť otvoru – pri príliš malom sa šteňa unaví usilovným cicaním, pri veľkom sa rýchlo nahltá a môže zvracať.

3.-5. deň necháme štencom odstrániť vlčie pazúriky na zadných končatinách veterinárnym lekárom. Požiadame aj o skontrolovanie prípadného rázštetu podnebia, ktorý nemusí byť v tomto veku viditeľný zvonku, také štence ale väčšinou necicajú. V prípade pozitívneho nálezu treba takéto šteňa humánne utraťiť. S uvedenou skutočnosťou treba samozrejme oboznámiť poradcu chovu (žiaľ, aj takéto prípady sa stávajú).

Väčšinou do troch týždňov veku krmenie i „upratovanie“ po šteniatkach zvládne sučka sama. Od troch týždňov treba prikrmovať. Vhodné sú kaše pre šteňatá a mnohé kompletne krmivá sa môžu (vlhčené) podávať od troch týždňov. Odporúčame voliť kvalitné krmivá, učené pre šteniatka veľkých plemien. Krmivá pre šteňatá sú drahšie ako „štandard“, ale sú zárukou ich správneho vývinu.

Krímime, alebo iba prikrmujeme 3-5x denne, podľa potreby, v pravidelných intervaloch. Šteniatka musia mať stále prístup k čistej vode, nedávame na pitie kravské mlieko, väčšinou spôsobuje hnačky. Vhodné je špeciálne sušené mlieko pre šteňatá, ktoré môžeme nepodávať napr. s uvarenou ryžou, ovsenými vločkami alebo ako krupicovú kašu, nesladíme. Najvhodnejšie na prikrmovanie sú špeciálne kaše pre šteňatá alebo vlhčené granule. Tu si treba overiť, od akého veku je možné granule podávať. Renomovaní výrobcovia kvalitných krmív ponúkajú širokú škálu už od troch týždňov veku.

Medzi 18.-21.dňom odčervujeme šteniatka i sučku. Druhé odčervenie je potrebné pred očkovaním v 5. týždni.

Od 4.týždňa, kedy už majú šteniatka ostré zuby umožníme sučke únik na vyvýšené miesto alebo mimo koterec.

Od 5.- 6.týždňa sa znižuje schopnosť šteniatok tráviť mliečne cukry, môžu mať hnačku i po matkinom mlieku.

6.-7. týždeň : tetovanie, kontrola vrhu.

Obdobie od 4 do 7 týždňov je pre ďalší vývoj šteniat veľmi dôležité, je to tzv. obdobie vpečaťovania, kedy si zvyká na kontakt s človekom, rôzne zvuky a rôzne prostredie. Je mimoriadne dôležité pre nadviazanie kontaktu s človekom, **pozitívne sa ovplyvňuje povaha!** Šteňatá musia byť v priamom kontakte s chovateľom, alebo jeho

rodinnými príslušníkmi najmenej 3 hodiny denne, a to aktívne (hry, česanie a pod.). Chovateľ si vedie záznam o hmotnosti a vývoji šteniatok. Prípadné problémy konzultuje s poradcom chovu, alebo veterinárnym lekárom.

Chovateľom odporúčame viesť si zošit, „Knihu odchovov“, ktorú môže poskytnúť na požiadanie poradcovi chovu, prípadne záujemcom o šteňatá. Táto by mala obsahovať presnú evidenciu šteniat od narodenia: farby, váhy, vrodené chyby, dôvody utratenia šteniat a. i.

V prípade záujemcov o šteňa z krajín IHF, je to pre chovateľa určitá vizitka dobrej úrovne, serióznosti a dôveryhodnosti chovateľskej stanice a pre záujemcov záruka, že si neberú nejaké „bezprízorné“ stvorenie.

Vhodný vek na odovzdanie novým majiteľom je 8 – 9. týždňov.

ZÁKLADNÉ FAREBNÉ KOMBINÁCIE RODIČOV A ICH POTOMKOV

rodičia

čierny x čierny

čierny x čierny so znakmi

čierny x plavý

čierny so znakmi x čierny so znakmi

čierny so znakmi x plavý

plavý x plavý

potomkovia

čierny, čierny so znakmi, plavý

čierny, čierny so znakmi, plavý

čierny, čierny so znakmi, plavý

čierny so znakmi, plavý,

čierny, čierny so znakmi, plavý

plavý

Uvedené vzťahy platia iba v prípade heterozygotného založenia oboch rodičov.

V prípadoch homozygotného založenia jedného, alebo dokonca obidvoch rodičov je počet farebných rázov u šteniat obmedzený (niektoré sfarbenia sa nevyskytujú), predovšetkým čierna farba.

OBSAH

Pôvod hovawartov

Štandard FCI č. 190/d

Organizačný poriadok SHK

Chovateľský poriadok SKJ

Zápisný poriadok SHK/SKJ

Bonitačný poriadok pre plemeno hovawart

Výstavy

Zvod plemenníkov

Klubové súťaže

Dysplázia bedrových kĺbov

Starostlivosť o gravidnú suku

Starostlivosť o šteniatka

Základné farebné kombinácie rodičov a ich potomkov

6. prepracované vydanie

Neprešlo jazykovou úpravou

Príručka slúži pre vnútornú potrebu členov SHK

Zmeny v chovateľskom, organizačnom a bonitačnom poriadku boli schválené v rokoch 2008 – 2016 na Výročných členských, Členských a Mimoriadnych členských schôdzach